

ความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์
ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

โดย
นางสาวจิตภา ทองทวี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

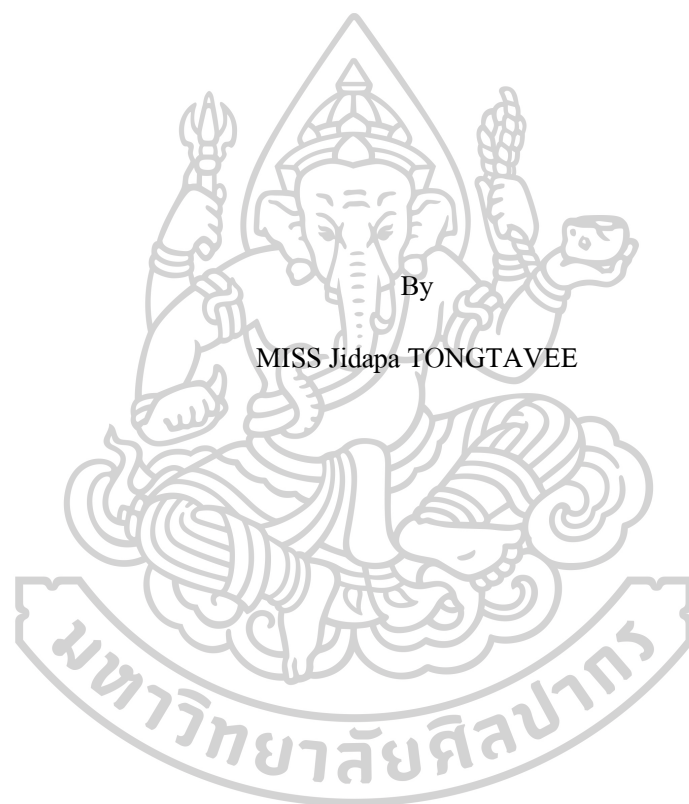
ความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์
ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

โดย
นางสาวจิตาภา ทองทวี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

UNDERSTANDING AND OPINIONS OF PITAKKARN FOUNDATION RESCUE
OFFICERS ON PROTECTION AND PRESERVATION OF PHYSICAL EVIDENCE
AT CRIME SCENES.

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Science (FORENSIC SCIENCE)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ ความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มูลนิธิพิทักษ์
กาญจน์ ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ
โดย จิตภา ทองทวี
สาขาวิชา นิติวิทยาศาสตร์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

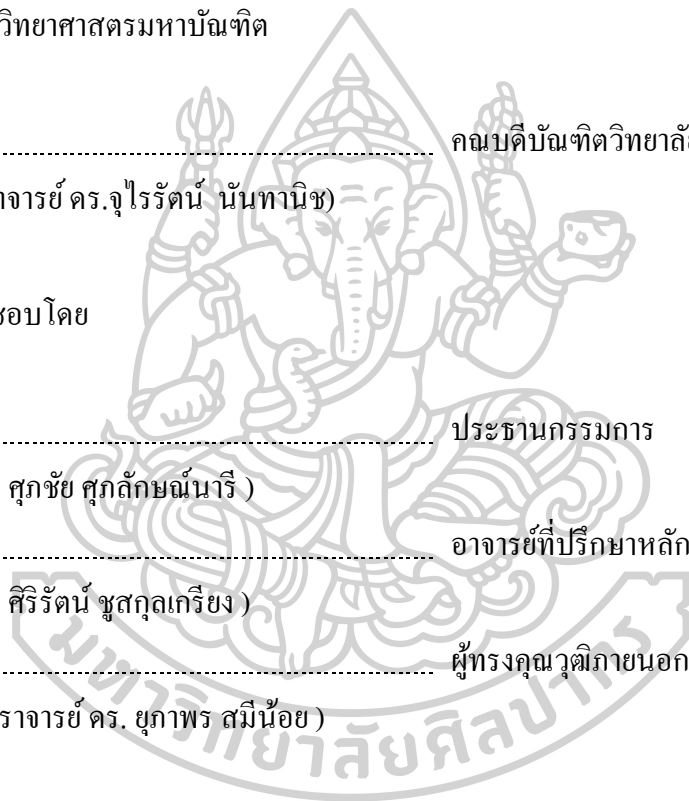
..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุภาพร สมีน้อย)

57312312 : นิติวิทยาศาสตร์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : เจ้าหน้าที่กู้ภัย/การป้องกันและรักษาวัตถุพยาน/สถานที่เกิดเหตุ

นางสาว จิตภา ทองทวี: ความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์
กาญจน์ ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :
อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงความเข้าใจและความคิดเห็นของ
เจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ โดย
การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเจ้าหน้าที่กู้ภัย จำนวน 124 คนส่วนใหญ่เป็น
เพศชายมีช่วงอายุระหว่าง 21 – 30 ปี มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์
ระหว่าง 1- 3 ปี โดยที่เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่(41.94%) มีรายได้ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาทและอาชีพ
ลูกจ้างทั่วไป (37.10%) ไม่มีเจ้าหน้าที่กู้ภัยคนใดได้รับการอบรมหลักสูตรทางนิติวิทยาศาสตร์อย่าง
เป็นทางการ และมีพื้นฐานเกี่ยวกับนิติวิทยาศาสตร์ด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่
เกิดเหตุด้วยคะแนนความเข้าใจเฉลี่ย เท่ากับ $12.57 + 2$ เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA test)
พบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับประสบการณ์การทำงาน มีความสัมพันธ์กันทางสถิติอย่างมี
นัยสำคัญ (p-value <0.05) ค่าคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับเกี่ยวกับการป้องกันและรักษา
วัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่กู้ภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันเมื่อจำแนกตามเพศ ระดับ
การศึกษา และประสบการณ์การทำงานปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ที่พบ ขาด
แคลนบุคลากรในการให้ความรู้และคำปรึกษาในการ จัดการฝึกอบรม เกี่ยวกับการป้องกันและ
รักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุทางนิติวิทยาศาสตร์ และเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอต่อการ
ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะคดีฆาตกรรม

57312312 : Major (FORENSIC SCIENCE)

Keyword : RESCUE OFFICERS / PROTECTION AND PRESERVATION OF PHYSICAL EVIDENCE/ CRIME SCENES

MISS JIDAPA TONGTAVEE : UNDERSTANDING AND OPINIONS OF PITAKKARN FOUNDATION RESCUE OFFICERS ON PROTECTION AND PRESERVATION OF PHYSICAL EVIDENCE AT CRIME SCENES. THESIS ADVISOR : SIRIRAT CHOOSAKOONKRIANG, Ph.D.

The objective of this work is to study the understanding and opinions of Pitakkarn foundation rescue officers on protection and preservation of physical evidence at crime scenes. The surveys were conducted by using questionnaires. Data analysis was carried out by using the software package for social science research. The participants were 124 rescue officers primarily consisted of male (60.5%) and the mean age was in the range of 21-30 years. Their working experiences at Pitakkarn foundation were 1-3 years. Most of the officers (41.94%) had average monthly income of 5001-10,000 baht and most of them were general employees (37.10%). None of them has formal training in any forensic courses. The participants indicated that they had basic understanding in forensic practice on protection and preservation of physical evidence at crime scenes with an average score of 12.57 ± 2.61 . The ANOVA test on the scores suggested that there was a significant difference ($p\text{-Value} < 0.05$) depending on officer working experience. There was no association between scores and participant gender, education level and monthly income. The participants suggested that the Pitakkarn foundation should direct some resources to support the rescue officers on the training in protection and preservation of physical forensic evidence at crime scenes and provides adequate number of staffs to cope with the continual increasing in the work load especially in criminal cases.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง ความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้รักษามูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากความกรุณาช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ที่ได้สละเวลาให้ความรู้ ข้อคิดเห็นที่มีคุณค่า และประโยชน์แก่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ผู้รักษามูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามในการศึกษาวิจัย ตลอดจนหัวหน้าในแต่ละจุดของเจ้าหน้าที่ผู้รักษามูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ในอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งได้คอยช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้เป็นอย่างดี ตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถานที่ตลอดจนคำแนะนำที่มีประโยชน์อย่างยิ่งจนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณพี่ๆ เพื่อนๆ หลักสูตรนิติวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต รุ่นที่ 10 มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษา และให้กำลังใจกันมาตลอด พร้อมทั้งสละเวลาช่วยเหลือ ให้คำแนะนำต่าง ๆ ผู้วิจัยขอบคุณในน้ำใจของทุกคนเป็นอย่างมาก

และสุดท้ายขอกราบขอบพระคุณมารดา และครอบครัวของข้าพเจ้าที่คอยสนับสนุน เป็นกำลังใจ คอยรับฟังปัญหา และยินดีให้ข้าพเจ้าได้ทำในสิ่งที่ข้าพเจ้ารักมาโดยตลอด

จิตาภา ทองทวี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญกราฟ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพิสูจน์หลักฐาน	5
แนวความคิดเกี่ยวกับพยานหลักฐาน	6
แนวความคิดเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การรักษาสถานที่เกิดเหตุและการป้องกันรักษา วัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ.....	10
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเข้าใจและความคิดเห็น	12
แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทเจ้าหน้าที่อาสาศัมภาษณ์	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	19

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	20
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	20
การวิเคราะห์ข้อมูล	21
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	22
การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	22
การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเข้าใจ และความคิดเห็นด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานใน สถานที่เกิดเหตุ	29
การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคลกับคะแนนความเข้าใจต่อการ ป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง เดียว (one way ANOVA)	36
การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเพื่อพัฒนางานที่จะเป็น ประโยชน์ในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ.....	40
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	43
สรุปผลการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ	43
ข้อเสนอแนะ	45
ภาคผนวก	46
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	47
รายการอ้างอิง	54
ประวัติผู้เขียน	58

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	23
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	23
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือนโดยประมาณ	24
ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	25
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน.....	26
ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	27
ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านนิติ- วิทยาศาสตร์.....	28
ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเข้าใจด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่ เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์	29
ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันและ รักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ	32
ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ กับ คะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานใน สถานที่เกิดเหตุ	36
ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ กับ คะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานใน สถานที่เกิดเหตุ	37
ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ต่อเดือน กับ คะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุ พยานในสถานที่เกิดเหตุ.....	37
ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่าง อาชีพ กับ คะแนนความรู้ความเข้าใจต่อการป้องกันวัตถุพยานใน สถานที่เกิดเหตุ	38
ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ กับ คะแนนความเข้าใจต่อ การป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ	39

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษา กับ คะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษา
 วัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ.....39

ตารางที่ 16 สรุปลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคลกับ คะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและ
 รักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ.....40

สารบัญกราฟ

	หน้า
กราฟที่ 1 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	23
กราฟที่ 2 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	24
กราฟที่ 3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยประมาณ.....	25
กราฟที่ 4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	26
กราฟที่ 5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน.....	27
กราฟที่ 6 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	28
กราฟที่ 7 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์.....	28

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันพบว่าสถิติคืออาชญากรรมของประเทศไทยมีการกระทำความผิดในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้น จะเห็นได้จากการรายงานข่าวหรือแม้แต่การรายงานสถิติคืออาชญากรรมของหน่วยงานต่าง ๆ

ปัญหาอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมและปัญหาสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งมีความซับซ้อน และรุนแรง รวมทั้งมีแนวโน้มที่มีลักษณะเป็นเครือข่ายและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระบบโลก รวมถึงความกดดันของปัจจัยภายในสังคม ทั้งปัญหาครอบครัว ปัญหาการว่างงาน ความย่อหย่อนในศีลธรรม การแข่งขัน การเอาใจเปรียบกันของคนในสังคม ปัญหาเศรษฐกิจ รุมเร้า จากปัญหาที่ได้กล่าวมา ส่วนแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมทั้งสิ้น (กมลทิพย์ คติการ และคณะ, 2544:1) อุบัติเหตุ นับเป็นหนึ่งในภัยพิบัติต่าง ๆ ซึ่งนับว่า เป็นปัญหาสำคัญของสาธารณสุขที่ทำให้บุคคลได้รับบาดเจ็บ พิการ สูญเสียทรัพย์สิน ชีวิตก่อนวัยอันควร ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจกำลังคนในการพัฒนาประเทศชาติ จากสถิติการตายจากอุบัติเหตุของประชากรไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี (จรรยา แก้วสาร, 2549: 1-4)

การดำเนินการสืบสวนในปัจจุบัน นอกจากจะใช้วิธีการโดยการคัดเลือกตัวบุคคลผู้จะทำการสืบสวนหรือหาพยานหลักฐานโดยบุคคลดังกล่าวแล้ว มีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาวิธีการและประสิทธิภาพในการค้นหาความจริง โดยการนำวิทยาการตำรวจ ได้แก่ การอาศัยพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และความรู้ทางนิติเวชศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยในการวินิจฉัยหาร่องรอยแห่งที่ปรากฏขึ้น (รุ่งระวี โสขุมมา 2539: 195) นอกจากนี้การนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาพิสูจน์ข้อเท็จจริงในศาลก็เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย พยานทางวิทยาศาสตร์ที่นิยมใช้กันในศาลไทย ได้แก่ การตรวจลายพิมพ์นิ้วมือเพื่อพิสูจน์ว่า ลายพิมพ์นิ้วมือที่ติดอยู่ที่ของกลางหรือสถานที่เกิดเหตุเป็นลายนิ้วมือของจำเลยหรือไม่ การตรวจอาวุธปืน เพื่อตรวจสอบว่าหัวกระสุนปืนของกลางในที่เกิดเหตุเป็นปืนของกลางหรือไม่ ส่วนพยานทางวิทยาศาสตร์อื่นๆ ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในศาลต่างประเทศ ได้แก่ การตรวจกลุ่มเลือดเพื่อแสดงว่าเลือดที่ตกอยู่ในที่เกิดเหตุหรือเปื้อนเสื้อผ้าเป็นเลือดกลุ่มเดียวกับจำเลยหรือไม่ เป็นต้น (โสภณ รัตนากกร 2539:381 อ้างถึงใน สมาน ศิริเจริญสุข 2541 : 4)

ดังนั้นเมื่อต้องการให้ได้มาซึ่งวัตถุพยาน เราจึงมักนึกถึงสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น และอาจหาวัตถุพยานได้ด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้ที่ไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุสามารถอ่านสภาพของสถานที่เกิดเหตุได้ว่า ใครควรจะเป็นผู้กระทำความผิด ทำอย่างไร ด้วยวิธีใด เมื่อเวลาอะไร และประสงค์อะไร เพราะอาชญากรรมมักจะทิ้งร่องรอยในสถานที่เกิดเหตุไว้เสมอ เพราะฉะนั้นถ้าทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างมีขั้นตอนตามหลักวิชาแล้วจะทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากวัตถุพยานต่าง ๆ ในสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงจากตัวผู้เสียหายและตัวคนร้ายได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการคลี่คลายคดีนั้น ๆ (สันต์ สุขวัฒน์, 2550) จากปัญหาทางสังคมที่ได้กล่าวมา จึงเกิดความต้องการ การบริการด้านสังคมสงเคราะห์ จากภาครัฐเพิ่มมากขึ้น แต่การบริการของรัฐก็ยังไม่สามารถตอบสนองประชาชน ได้อย่างเต็มที่ เพราะกิจอันจำเป็นในการพัฒนาประเทศด้านอื่นยังมีอีกมากมาย และประกอบกับมีปัญหาด้านกฎเกณฑ์เพราะระเบียบข้อบังคับที่ต้องผ่านขั้นตอนที่ยุ่งยาก เกิดความล่าช้าในแนวทางปฏิบัติด้วยเงื่อนไขจำกัดดังกล่าวของทางภาครัฐ จึงเกิดแรงผลักดันให้กลุ่มบุคคลต่าง ๆ รวมตัวกันปฏิบัติงานด้านบริการสังคมในรูปแบบต่าง ๆ โดยการก่อตั้งเป็นมูลนิธิ สมาคม หรือในรูปแบบชมรมและกลุ่มจิตอาสา เป็นต้น (พจมาน เครือสินธุ์, 2538 : 4)

มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ เป็นองค์กรการกุศล สังคมสงเคราะห์เอกชนขนาดใหญ่ในจังหวัดกาญจนบุรีครอบคลุม 11 อำเภอในจังหวัดกาญจนบุรี เป็นองค์กรหนึ่งที่ก่อตั้งขึ้นโดยมิได้หวังผลกำไร เป้าหมายหลักของมูลนิธิฯ เป็นการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือสังคมเป็นการกุศลและสาธารณะประโยชน์ภายใต้หลักการของสังคมสงเคราะห์ มีอิสระในการดำเนินงานและทำหน้าที่เป็นสื่อสะท้อนปัญหาหรือความต้องการในส่วนที่ขาดของสังคม มีผลงานการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ที่เอื้ออำนวยประโยชน์สุขของประชาชนผู้ตกทุกข์ได้ยากจากภัยพิบัติต่าง ๆ อย่างครบวงจรชีวิต

โดยส่วนใหญ่แล้วเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ จะไปถึงที่เกิดเหตุเป็นชุดแรก จึงจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ ก็จะต้องทำการกั้นแนวสถานที่เกิดเหตุ แล้วห้ามไม่ให้ผู้อื่นใด รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้าไปในแนวกันสถานที่เกิดเหตุแต่ถ้ามีผู้เข้าไปในที่เกิดเหตุก่อนที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะไปถึงหรือไม่สามารถห้ามได้ ให้สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพอากาศและวัตถุพยานที่สำคัญในคดีที่ผู้แจ้งเหตุสามารถมองเห็น ได้โดยไม่ต้องเข้าไปทำลายพยานหลักฐาน เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ นับเป็นบุคคลแรก ๆ ที่สัมผัสกับพยานหลักฐาน ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการอบรมความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์

ดังนั้นผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุที่เกี่ยวข้องกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีความสำคัญโดยเฉพาะ ในการเก็บรักษาพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และหากทราบถึงปัญหาและอุปสรรคงานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ของเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ จะสามารถนำไปแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานและพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้การพิจารณาคดีความเป็นไปด้วยความรวดเร็วและยุติธรรม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ที่มีต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ
2. เพื่อศึกษาการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ รวมถึงไปถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยเน้นการใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อศึกษาความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ที่มีต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ รวมถึงไปถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาในการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ
2. ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม คือ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 124 คน ที่ได้จากการสุ่มของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 180 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นิติวิทยาศาสตร์ หมายถึง การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดข้อเท็จจริงและสามารถนำไปใช้ในกระบวนการยุติธรรม
2. การรักษาสถานที่เกิดเหตุ หมายถึง การรักษาให้สภาพที่เกิดเหตุอยู่ในสภาวะเดียวกับที่พบครั้งแรกไว้ระยะหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันป้องกันไม่ให้เอกสารหรือหลักฐานสูญหาย
3. เจ้าหน้าที่กู้ภัย หมายถึง ผู้ที่มีความเสียสละ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นเสมือนเป็นญาติของตน เป็นผู้ซึ่งพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ และให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมโลกด้วยความเสมอภาค โดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทนใด ๆ ซึ่งมีจิตใจแห่งการให้แก่สังคม โดยให้ความช่วยเหลือด้วยความจริงใจโดยแท้จริง และแนวทางในการเป็นเจ้าหน้าที่กู้ภัย นั้นเริ่มจากการมีจิตใจที่คอยช่วยเหลือสังคม มีแนวคิดที่ดีไปในทางเดียวกันกับทีมอาสาสมัครและปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
4. มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ จังหวัดกาญจนบุรี หมายถึง สังคมสงเคราะห์เอกชนขนาดใหญ่ในจังหวัดกาญจนบุรีครอบคลุม 11 อำเภอ ในจังหวัดกาญจนบุรี เป็นองค์กรหนึ่งที่กำลังขึ้น โดยมีได้หวังผลกำไร เป้าหมายหลักของมูลนิธิฯ เป็นการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือสังคมเป็นการกุศลและสาธารณประโยชน์ภายใต้หลักการของสังคมสงเคราะห์ มีอิสระในการดำเนินงานและทำหน้าที่เป็นสื่อสะท้อนปัญหาหรือความต้องการในส่วนที่ขาดของสังคม มีผลงานการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ที่เอื้ออำนวยประโยชน์สุขของประชาชนผู้ตกทุกข์ได้ยากจากภัยพิบัติต่าง ๆ อย่างครบวงจรชีวิต
5. พยานหลักฐาน หมายถึง สิ่งใดที่สามารถจับต้องได้ตามกฎหมาย และเป็นสิ่งที่สามารถนำเสนอในชั้นศาลเพื่อพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงในคดีได้
6. ปัญหาและอุปสรรคในการเก็บรวบรวมหลักฐาน หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นก่อน ระหว่างและหลังการเก็บรวบรวมหลักฐานเพื่อสืบค้นและวิเคราะห์พยานหลักฐาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานติดขัด ขัดข้องและไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาการเข้าไปทำลายวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ที่ขาดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ
2. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์
3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของ เจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ เพื่อสร้างความเข้าใจและใช้เป็นแนวทางใน การกำหนดกรอบความคิดในการศึกษาวิจัย และสามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยแบ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องเป็น 6 ส่วน ดังนี้

1. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพิสูจน์หลักฐาน
2. แนวความคิดเกี่ยวกับพยานหลักฐาน
3. แนวความคิดเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การรักษาสถานที่เกิดเหตุและการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ
4. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเข้าใจและความคิดเห็น
5. แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทเจ้าหน้าที่อาสาสมัครกู้ภัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพิสูจน์หลักฐาน

เมื่อมีการกระทำที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเกิดขึ้น สถานที่เกิดเหตุถือเป็นสถานที่แรก ของกระบวนการต่าง ๆ และเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินการทั้งหลาย เพื่อให้ได้มาซึ่ง พยานหลักฐานที่สามารถนำมาพิสูจน์ถึงการกระทำผิดและตัวผู้กระทำผิด เหตุใดในคดีอาญาร้ายแรง เมื่อเกิดเหตุดังกล่าวขึ้นแล้วผู้มีหน้าที่รับผิดชอบทุกแขนง เช่น พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานที่เกิดเหตุ ผู้ชำนาญการตรวจพิสูจน์ เจ้าหน้าที่ที่เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุเป็นชุดแรก จะต้อง ให้ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อตรวจพิสูจน์ทาง วิทยาศาสตร์ และนำผลที่ได้มาประมวลเหตุการณ์ให้ได้ข้อสรุปที่แท้จริงของรายละเอียดแห่งคดี ผลการตรวจวัตถุพยานดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาใช้สนับสนุนการสืบสวนสอบสวน และใช้เป็นพยานหลักฐานต่อศาลในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องภายหลังเกิดเหตุ ด้วย เหตุนี้จึงไม่ใช่เพียงแค่พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานที่เกิดเหตุเท่านั้นที่ต้องเรียนรู้และ รอบรู้การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ แม้แต่อัยการ ผู้พิพากษา และผู้ตรวจพิสูจน์หรือผู้ชำนาญการที่ตรวจ พิสูจน์ของกลางต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์ก็ควรศึกษาและรอบรู้ไว้ เพราะมีโอกาสเสมอที่ ผู้ชำนาญการจะต้องเข้าร่วมตรวจเก็บวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงการให้คำแนะนำ

การเก็บรักษาพยานหลักฐานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อประโยชน์สูงสุดในการนำมาใช้ตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์

จากการที่นิติวิทยาศาสตร์ (Forensic Science) คือ การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขามาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในด้านกฎหมาย ทั้งประโยชน์ทางนิติบัญญัติในเรื่องการออกกฎหมาย และประโยชน์ของการคลี่คลายปัญหาและการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีความเพื่อผลในการบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษ นิติวิทยาศาสตร์จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ นิติวิทยาศาสตร์ที่เป็นวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เช่น วิชาพิสูจน์หลักฐาน รวมถึงการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและเก็บรวบรวมวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ และนิติวิทยาศาสตร์ที่เป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์ โดยการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในสาขาต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรม นิติวิทยาศาสตร์สำคัญๆ ที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในงานสืบสวนสอบสวนนั้นมีอยู่มากมาย อาทิ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและการถ่ายรูป การตรวจลายนิ้วมือฝ่ามือฝ่าเท้า การตรวจเอกสาร เช่น ตรวจลายเซ็น ลายมือเขียน เป็นต้น การตรวจทางฟิสิกส์ เช่น ตรวจร่องรอยการเฉี่ยวชนรถ การเกิดเพลิงไหม้ เป็นต้น การตรวจทางนิติเวช เช่น งานนิติพยาธิ งานนิติวิทยา งานชีวเคมี เป็นต้น และการตรวจทางชีววิทยา เช่น ตรวจเส้นผม เลือด อสุจิ และตรวจรหัสพันธุกรรม (DNA) เป็นต้น พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์นั้นมีน้ำหนักในการรับและเป็นที่ยอมรับในนานาอารยประเทศ

สรุปได้ว่าการพิสูจน์หลักฐานนั้น ถือได้ว่าเป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาการด้านต่าง ๆ ผสมผสานเข้ากับการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน พิสูจน์หลักฐาน และดำเนินคดีตามกฎหมายเพื่อนำไปสู่การนำตัวผู้กระทำความผิดทางอาญามาลงโทษ เพราะหากปราศจากหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คดีสำคัญๆ ที่สลัดข้อสงสัยหลายคดีคงจะไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ทำให้ส่งผลร้ายต่อสังคมเพราะมีโอกาสที่ผู้ผิดนั้นจะกระทำความผิดแบบเดิมซ้ำอีก นอกจากนี้ การนำเอาหลักนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ควบคู่กับกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นนี้ ย่อมเป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการก่ออาชญากรรมด้วยอีกทางหนึ่ง(สราวุธ เบญจกุล,ม.ป.ป)

แนวความคิดเกี่ยวกับพยานหลักฐาน

พยานหลักฐาน

คำนิยามของ “พยานหลักฐาน” หมายถึง สิ่งใดที่สามารถจับต้องได้ตามกฎหมาย และเป็นสิ่งที่สามารถนำเสนอในชั้นศาลเพื่อพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงในคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 “พยานหลักฐาน” หมายถึง พยานหลักฐาน เอกสารหรือพยานบุคคล ตลอดจนหลักฐานอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นเครื่องพิสูจน์การกระทำผิดได้ ตัวอย่างเช่น

บุคคลผู้ใด ได้รู้เห็นพฤติกรรมในการกระทำผิดของคนร้าย ถือเป็นพยานบุคคล เอกสารต่าง ๆ ที่ได้กระทำขึ้น โดยชอบ หรือมิชอบด้วยกฎหมายก็ดีและกระทำขึ้น โดยผู้ร้าย หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดก็ตาม ถือเป็นพยานเอกสาร วัตถุต่าง ๆ ที่คนร้ายใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำผิด ซึ่งตรวจพบในสถานที่เกิดเหตุ ถือเป็นพยานวัตถุ

โอกาสที่คนจะประกอบความผิดโดยไม่ตั้งใจร่อยพยานหลักฐานไว้นั้น เป็นไปได้ยากมาก ในกรณีปกติพยานหลักฐานที่จะช่วยในการนำคนผิดไปฟ้องลงโทษได้นั้นจะเป็นพยานบุคคล เสียเป็นส่วนใหญ่ นั่นก็คืออาชญากรถูกจับตัวโดยผู้เสียหาย พยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์หรือจากคำรับสารภาพของตัวผู้กระทำผิดเอง ดังนั้นจะเห็นว่า แนวทางการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะมุ่งหาพยานบุคคลก่อนเป็นอันดับแรก เพราะเป็นสิ่งที่หาได้โดยง่ายและความรู้ความสามารถของพนักงานสอบสวนในอันที่จะค้นหาความจริงหรือเจราหาว่านล่อมให้พยานทบทวนเหตุการณ์ที่พบเห็นมา เป็นสิ่งที่พนักงานสอบสวนได้รับการถ่ายทอด ฝึกฝนและปลูกฝังติดต่อกันมาหลายยุคหลายสมัยแล้ว แต่มีหลายครั้งที่ไม่สามารถหาพยานบุคคลมาใช้ได้ อย่างเช่นกรณีคนร้ายฆ่าเจ้าทุกข์จนถึงแก่ความตาย และในคดีกระทำความผิดต่อทรัพย์ที่เกิดขึ้นตอนค่ำคืนปราศจากผู้รู้เห็น เป็นต้น พยานที่พนักงานสอบสวนจะหาได้กรณีนี้ ก็มีเพียงแต่พยานวัตถุเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับพยานวัตถุมากขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ที่เจริญก้าวหน้าขึ้น อุปกรณ์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ มีขีดความสามารถในการตรวจพิสูจน์สูงไม่ว่าจะเป็นเครื่อง Scanning Electron Microscope ที่สามารถตรวจวิเคราะห์พยานวัตถุในเชิงกายภาพได้ถึงระดับโมเลกุล หรือเทคนิค Polymerase Chain Reaction (PCR) ที่สามารถวิเคราะห์ DNA ได้จากพยานวัตถุประเภทที่มาจากร่างกายมนุษย์ ถึงแม้พยานวัตถุชิ้นนั้นมีปริมาณเล็กน้อย เท่าหัวเข็มหมุดก็ตาม นอกจากนั้นพยานวัตถุยังเป็นสิ่งที่มีความเป็นรูปธรรมสามารถพิสูจน์ให้เห็นจึงถือเป็นพยานหลักฐานที่รับการยอมรับในชั้นศาลมากที่สุด(สฤษฎ์ สืบพงษ์ศิริ,2546)

การรวบรวมพยานหลักฐาน

การรวบรวมพยานหลักฐานเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหรือตำรวจ การพิจารณาพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนตกเป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการ ส่วนศาลยุติธรรมโดยผู้พิพากษา ชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของกลุ่มความที่ได้จากการสอบสวน จึงปฏิเสธไม่ได้ว่า การรวบรวมพยานหลักฐานเป็นสิ่งที่ค่อนข้างยากลำบากที่สุด ซึ่งเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหรือผู้เกี่ยวข้องในการสืบสวนสอบสวน เมื่อกล่าวถึงการสืบสวนหมายความถึงการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด ดังนั้น ผู้มีอำนาจสืบสวน

คือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ส่วนการสอบสวน หมายรวมถึง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำผิด มาฟ้องลงโทษ ซึ่งเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวน คือ เจ้าพนักงาน ซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจ และ หน้าที่ทำการสอบสวนดังนั้น พนักงานสอบสวนจึงเป็นผู้ทำการรวบรวมพยานหลักฐาน ทั้ง พยานบุคคล พยานวัตถุ และพยานเอกสาร

การที่จะทำให้การรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นั้น ประการแรก คือ ความละเอียดรอบคอบของพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐาน ประการต่อมา ได้แก่ ตัวพยานหลักฐานที่มีอยู่ในสำนวนการสอบสวน ประการที่สาม คือ ความสามารถนำพยานไปเบิกความต่อศาล ทั้งสามประการดังกล่าวจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งถือว่าเป็นหลักของการสอบสวน ที่จะต้องปฏิบัติตามวิธีการของบทบัญญัติกฎหมายอย่างเคร่งครัด การกระทำที่ขัดต่อหลักกฎหมายย่อมทำให้พยานหลักฐานซึ่งได้มาโดยมิชอบศาลจะไม่รับฟัง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นไปตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 “พยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานบุคคล (ผู้ชำนาญการพิเศษ) ซึ่งน่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีความผิดหรือบริสุทธิ์ ให้อ้างเป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องเป็นพยานชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา บุเช็ญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น และให้สืบตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่น ๆ ด้วยการสืบพยาน”

วัตถุพยานหรือพยานวัตถุ (Physical Evidence)

หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างหากอยู่ในสภาวะที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็วัตถุ สสารหรือร่องรอยต่าง ๆ สิ่งใดก็ตามที่สามารถใช้พิสูจน์ได้ว่ามีการกระทำผิดเกิดขึ้น บอกได้ว่าใครเป็นผู้กระทำผิด สามารถเชื่อมโยงผู้กระทำผิดเข้ากับอาชญากรรมได้ (สมภพ เองสมบุญ, 2551)นอกจากนี้วัตถุพยานยังเป็นสิ่งที่มีความเป็นรูปธรรม สามารถพิสูจน์ให้เห็นได้ จึงถือเป็นพยานหลักฐานที่ได้รับการยอมรับในชั้นศาลมากที่สุด ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องพยานวัตถุ Lee (1994:21-42)ได้กล่าวถึงไว้โดยสรุปดังนี้

ประเภทของพยานหลักฐาน

พยานหลักฐาน แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

พยานหลักฐานโดยตรง (Direct Evidence) พยานประเภทนี้ ได้แก่ พยานบุคคลหรือประจักษ์พยานที่รู้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง โดยอาจรับรู้ด้วยประสาทตา หู จมูก สัมผัส หรือลิ้นรส มิใช่ได้ยินได้ฟังมาจากผู้อื่นอีกทอดหนึ่ง

พยานแวดล้อมกรณี (Circumstantial Evidence) หรือพยานหลักฐานทางอ้อม เป็นพยานหลักฐานที่ไม่สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงได้โดยตรง แต่สามารถนำมาปะติดปะต่อให้เกิด

ความคิด ลำดับหรือเชื่อมโยงเหตุการณ์ได้ เพื่อบอกถึงข้อเท็จจริงบางอย่างหรือหลายอย่าง ซึ่งนำมาใช้คลี่คลายปัญหาในคดีได้

พยานหลักฐานที่แท้จริง (Real Evidence) ได้แก่ พยานวัตถุที่มีความชัดเจนในตัวเอง เป็นพยานหลักฐานที่มีความสำคัญที่สุดและสามารถนำไปใช้เพื่อยืนยันการกระทำผิดในคดีนั้น ๆ ได้โดยตรงหรือนำไปเชื่อมโยงเกี่ยวพันกับคดีได้ เช่น คราบเลือด คราบอสุจิ เส้นผม เส้นขน รอยลายนิ้วมือ เส้นใยผ้าและอาวุธอื่น ๆ ฯลฯ

กฎแห่งพยานหลักฐาน

การที่พยานหลักฐานจะเป็นที่ยอมรับ นำไปใช้ในชั้นศาลได้นั้น จะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์แห่งพยานหลักฐาน 4 ประการ เพราะถ้าหากหลีกเลี่ยงหรือปฏิบัติเบี่ยงเบนไปจากกฎพื้นฐานดังกล่าวนี้ จะเป็นจุดอ่อนให้คู่กรณีหรือทนายสามารถโต้แย้งในชั้นศาล ทำให้คุณค่าของพยานหลักฐานนั้นสูญเสียไป (Hobson, 1992:206-207)

กฎข้อที่ 1 การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ

การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุเริ่มต้นขึ้นตั้งแต่เมื่อเจ้าหน้าที่คนแรกไปถึงสถานที่เกิดเหตุ จนกระทั่งผู้ชำนาญ ทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเสร็จสิ้น

กฎข้อที่ 2 เก็บพยานหลักฐานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

หมายถึง บุคคลที่ทำการเก็บพยานนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่กฎหมายให้อำนาจไว้ในการเข้าและเก็บพยานวัตถุต่าง ๆ ในสถานที่เกิดเหตุได้ เช่น พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน เป็นต้น

กฎข้อที่ 3 กระทำการค้นหาและเก็บพยานหลักฐานอย่างเหมาะสม

ผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุจะต้องไม่มองข้ามหรือละเลยพยานวัตถุทุกชิ้น ถ้าสงสัยว่าสิ่งนั้นจะเป็นพยานวัตถุหรือไม่ให้ทำการเก็บไว้ก่อนพร้อมทั้งระบุรายละเอียดของพยานวัตถุ ตำแหน่งที่พบและการบรรจุหีบห่อรักษาไว้อย่างเหมาะสม

กฎข้อที่ 4 มีลูกโซ่การครอบครองพยานหลักฐานโดยตลอด

หมายถึงว่า พยานหลักฐานนั้นจะต้องอยู่ภายใต้การคุ้มครองดูแลของบุคคลหรือหน่วยงานตั้งแต่เริ่มเก็บจนกระทั่งแสดงในชั้นศาล โดยไม่มีขาดช่วงของการครอบครองเลย ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงของการครอบครอง จะต้องมีการหลักฐานแสดงการรับ – ส่ง ของกลางนั้น โดยตลอด (สฤษฎ์ สืบพงษ์ศิริ, 2546)

แนวความคิดเกี่ยวกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุ การรักษาสถานที่เกิดเหตุและการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

การตรวจสถานที่เกิดเหตุ ในงานสืบสวนของตำรวจเป็นการตรวจหาร่องรอยหลักฐานจากสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง เพื่อให้เกิดความกระจ่างในทางคดีที่ดำเนินการสืบสวนอยู่ในสถานที่เกิดเหตุหลักทรัพย์ สถานที่พบศพ หรือสถานที่น่าสงสัยว่าได้มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น การปฏิบัติการตรวจสถานที่เกิดเหตุ นั้นถือว่ามีความสำคัญมาก โดยเฉพาะคดีที่ไม่มีประจักษ์พยานหรือหาพยานบุคคลไม่ได้ หรือคดีฆาตกรรมที่มีการเคลื่อนย้ายหลักฐานและพยายามบิดเบือนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบ (พงพัฒน์ ฉายาพันธุ์, 2537 , อ้างถึงในสฤยดี สืบพงษ์ศิริ 2546)

ความหมายของการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

การตรวจสถานที่เกิดเหตุ สำหรับพนักงานสอบสวน เมื่อได้รับแจ้งเหตุกรณีมีคนตายหรือการเกิดอุบัติเหตุ พนักงานสอบสวนต้องประสานงานร่วมกับแพทย์นิติเวชผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่เพื่อทำการชันสูตรพลิกศพ พร้อมทั้งมีการเตรียมการและมีการวางแผนการดำเนินการ เตรียมเครื่องมือการตรวจให้พร้อม เตรียมการสำหรับอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น เนื่องจากในสถานที่เกิดเหตุย่อมไม่เป็นสถานที่ปลอดภัยเสมอไป พนักงานสอบสวนจะต้องเข้าค้นหาพยานหลักฐานควรต้องทำให้เป็นระบบที่เตรียมการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการตรวจหาอาวุธและวัตถุพยาน ฯลฯ (พล.ต.ต.เถี่ยง หุยประเสริฐ, 2549)

การตรวจสถานที่เกิดเหตุ หมายถึง การตรวจสถานที่ซึ่งเกิดเหตุการณ์ทางคดีอาญาขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว หมายถึง สถานที่ซึ่งมีเหตุการณ์ประกอบอาชญากรรมเกิดขึ้น เช่น การประทุษร้ายต่อชีวิต หรือร่างกาย การโจรกรรม ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ เป็นต้น (พงศกรณ์ ชูเวช, 2530) และยังหมายความว่า การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการสอบสวนคดีอาญา เดินทางไปยัง สถานที่เกิดการกระทำผิดอาญาหรือเกิดมีคดีอาญาเกิดขึ้น เพื่อตรวจสอบทราบและค้นหาร่องรอยของการกระทำผิด

การป้องกันและรักษาสถานที่เกิดเหตุ (Crime Scene Protection)

การป้องกันและรักษาสถานที่เกิดเหตุ ก็คือ การที่เจ้าหน้าที่ชุดแรกที่ไปถึงสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่ไปสมทบภายหลังระวางป้องกันข้อเท็จจริงและหลักฐานในที่เกิดเหตุมิให้ได้รับความเสียหายหรือถูกทำลายจากการกระทำของคน สัตว์หรือธรรมชาติได้ การรักษาสถานที่เกิดเหตุ หมายถึง การรักษาให้สภาพที่เกิดเหตุอยู่ในสภาวะเดียวกับที่พบครั้งแรกไว้ระยะหนึ่งในขณะเดียวกันต้องป้องกันไม่ให้เอกสารหรือหลักฐานสูญหาย โดยที่วัตถุประสงค์ของการรักษาสถานที่เกิดเหตุ คือ การรักษาสภาพของพยานหลักฐานให้อยู่ในสภาพและตำแหน่งเดิม (Ferdico, 1979) การรักษาสถานที่เกิดเหตุจะส่งผลต่อการเก็บรวบรวมและรักษาพยานวัตถุเพราะ

ขั้นตอนดังกล่าวจะช่วยให้พยานวัตถุไม่ถูกทำลายหรือเสียหายจนกว่าจะได้มีการบันทึกและเก็บรวบรวมอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การรักษาสถานที่เกิดเหตุจะเริ่มขึ้นตั้งแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดแรกเดินทางมาถึงสถานที่เกิดเหตุ สิ้นสุดเมื่อได้ทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเสร็จสิ้นและออกจากสถานที่เกิดเหตุไปโดยปราศจากข้อสงสัย (Schiro, 2009) หากพิจารณาจะพบว่าสาเหตุหลักที่ทำให้วัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุเกิดความเสียหาย คือ การกระทำของบุคคลซึ่งจะเกิดจากความตั้งใจหรือไม่ก็ตามและการกระทำของธรรมชาติ เช่น ความร้อนจาก แสงแดด ฝนตก ลมพายุพัด ความชื้นในอากาศ เป็นต้น การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุจึงเป็นการดำเนินการเพื่อไม่ให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่ให้บุคคลเข้าไปภายในสถานที่เกิดเหตุหรือปิดกั้นจำกัดเส้นทางเข้าออกจนกว่าจะมีการดำเนินการบันทึกรายละเอียดและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อป้องกันวัตถุพยานถูกทำลาย ถูกทำให้ปนเปื้อนและเพิ่มเติมวัตถุพยานภายในสถานที่เกิดเหตุ ไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม กล่าวได้ว่าการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุเป็นกระบวนการเริ่มต้นในการป้องกันไม่ให้พยานหลักฐานต่าง ๆ เสียหายหรือสูญหายหรือชะลอการเสื่อมค่าของวัตถุพยานนั้น ๆ เพื่อนำไปสู่การคลี่คลายคดีไปยังสถานที่เกิดเหตุได้เร็วเท่าไร ยังเป็นการป้องกันความเสียหายของพยานหลักฐานต่าง ๆ ได้มากเท่านั้น

ขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

เมื่อพนักงานสอบสวนทำการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุแล้ว ก็จะมีการสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น จากนั้นหัวหน้าชุดก็จะนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาดำเนินการประชุมวางแผนมอบหมายหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ เนื่องจากการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุจำเป็นจะต้องกระทำเป็นลำดับขั้นเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากพยานหลักฐานต่าง ๆ ในสถานที่เกิดเหตุได้อย่างเต็มที่ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างไม่มีระบบจะทำให้พยานหลักฐานเสียหายและกระทบโดยตรงต่อความสำเร็จในการคลี่คลายคดี สำหรับขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุหลังจากที่ได้มีการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้นและการประชุมวางแผนตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ มีดังนี้ (สันต์ สุขวีจันต์, 2550)

การบันทึกสภาพของสถานที่เกิดเหตุ

การบันทึกสภาพของสถานที่เกิดเหตุมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะสภาพสถานที่เกิดเหตุนั้นถือว่าเป็นวัตถุพยานชนิดหนึ่ง สามารถใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงทางคดีได้ แต่เนื่องจากสถานที่เกิดเหตุมีโอกาสจะถูกเปลี่ยนแปลงสภาพได้ตลอดเวลา ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นต้องทำการบันทึกไว้ให้ละเอียดสมบูรณ์ครบถ้วนทุกประการ ถึงแม้ว่าคดีนั้นจะยังจับตัวคนร้ายไม่ได้ แต่รายละเอียดของคดีจะยังคงอยู่ในบันทึกตลอดเวลาสามารถถูกนำมาใช้ได้ตลอดไปจนกว่าจะสิ้นอายุความ การบันทึกสภาพของสถานที่เกิดเหตุปกติทำได้ 3 วิธี คือ

วิธีการจดบันทึกสิ่งที่สมควรจดบันทึก ได้แก่ สภาพที่ผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุสัมผัสได้ โดยประสาททั้ง 5 ของตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นประสาทตา หู จมูก ลิ้นและกายสัมผัส ตัวอย่างเช่น ได้เห็นอะไรบ้าง ในสถานที่เกิดเหตุต้องจดไว้ให้ละเอียดตั้งแต่ก้าวแรกที่เข้าสู่สถานที่นั้นหรือได้ยินเสียงใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับสถานที่เกิดเหตุก็ควรจดบันทึกไว้เช่นกันหรือได้กลิ่นที่มีลักษณะสำคัญ เช่น กลิ่นดินปืน กลิ่นบุหรี่ กลิ่นน้ำมันเชื้อเพลิง หรือความรู้สึกว่าร้อน หนาว อบอ้าว ขณะที่อยู่ในสถานที่เกิดเหตุควรได้จดบันทึกไว้เพราะอาจเป็นผลมาจากพฤติกรรมบางอย่างที่เกิดขึ้นในขณะที่เกิดเหตุก็เป็นได้ เป็นต้น

การถ่ายภาพ การถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุนั้นมีวัตถุประสงค์หลักคือ การช่วยเพิ่มความละเอียดของการบันทึกสภาพสถานที่เกิดเหตุอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งจะมีประโยชน์ในด้านการรักษาสถานที่เกิดเหตุเพราะการถ่ายภาพสามารถบันทึกสิ่งที่พบเห็นในครั้งแรกได้อย่างเที่ยงตรง ก่อนที่สถานที่เกิดเหตุนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปและยังมีประโยชน์ในด้านการสืบสวนสอบสวน โดยการพิจารณาจากภาพถ่ายอาจพบสิ่งที่ผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไม่สังเกตเห็นหรือไม่ได้จดบันทึกลงไป นอกจากนี้ การพิจารณาจากภาพถ่ายจะทำให้เจ้าหน้าที่คนอื่นที่ไม่ได้เป็นผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพของสถานที่เกิดเหตุได้ง่ายยิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งผลถึงประโยชน์ในด้านการเป็นพยานหลักฐานที่ทำให้บุคคลอื่นหรือศาลเข้าใจและทราบถึงความเป็นจริงได้อย่างไม่มีข้อสงสัย

การทำแผนที่และแผนผัง การทำแผนที่และแผนผังเข้ามาสนับสนุนการจดบันทึกและการถ่ายภาพเพราะแผนที่และแผนผังจะช่วยลดปัญหาเรื่องความละเอียดของภาพถ่ายลงได้ด้วยการที่นำเอาเฉพาะสิ่งที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับคดีเท่านั้นมาบรรจุลงในแผนที่ และสามารถทำแผนที่และแผนผังในลักษณะ 3 มิติได้ด้วย

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเข้าใจและความคิดเห็น

ความหมายของความเข้าใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 บัญญัติความหมายเกี่ยวกับความเข้าใจว่า ความเข้าใจ คือ รู้เรื่อง รู้ความหมาย เชื่อหรือความนึกคิด หรือการสำเนียง ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นไปได้ในทางดีและไม่ดี และความรู้ความเข้าใจนี้เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดจากกลุ่มสังคมมาสู่ตัวบุคคล เช่น ถ้ามีผู้สอนให้บุคคลเข้าใจและรู้ว่าสิ่งหนึ่งสิ่งนั้นคืออะไร ผู้นั้นก็จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้นจาก ความหมายของคำว่าความรู้ที่มีผู้ให้ความหมายไว้ต่างกันนี้ สามารถสรุปได้ว่าความรู้หมายถึง การรับรู้ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ สถานที่ สิ่งของหรือบุคคล ซึ่งเกิดจากประสบการณ์โดยทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งการรับรู้ข้อเท็จจริงเหล่านี้ต้องชัดเจน

ความหมายของความคิดเห็น

ได้มีผู้ให้ความหมายของความคิดเห็น ดังต่อไปนี้ (Good, 1959: 376) ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ได้แก่

ความหมายทั่วไปหมายถึง ความเชื่อ ความเห็น ข้อพิจารณา ความรู้สึก หรือทัศนคติซึ่งไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอน และยังขาดน้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์ หรือกล่าวกว้าง ๆ ได้ว่า มีความเป็นไปได้มากกว่าความรู้

ความหมายเฉพาะหมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยอย่างมีแบบแผนจากแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เชื่อถือได้ความคิดเห็นสาธารณะ หมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยรวม ๆ ของกลุ่มคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ หรือข้อเท็จจริง

Katz ให้ความหมายว่า ทัศนคติ หมายถึง ส่วนประกอบสองส่วน คือ ความรู้สึกในการที่จะชอบหรือไม่ชอบ ความรู้หรือความเชื่อ ซึ่งอธิบายถึงลักษณะตลอดจนความสัมพันธ์ของสิ่งหนึ่งที่มีต่อสิ่งอื่น ๆ (Katz, 1961: 343 อ้างถึงใน ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 252: 2)

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ให้ความหมายทัศนคติว่า หมายถึง ความคิดเห็น ซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมจะปฏิบัติเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก (ประภาเพ็ญ สุวรรณ ,2526: 3)

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “ความ” ที่เป็นคำนำหน้ากริยาหรือคำวิเศษ เพื่อแสดงภาพและให้ความหมายของ “คิดเห็น” ว่าเป็นคำกริยาที่แปลว่าเข้าใจ ดังนั้น “ความคิดเห็น” จึงมีความหมายรวมว่าเป็นการแสดงภาพของความเข้าใจ คือข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป อีกทั้งยังเป็นทัศนคติหรือประมาณการเกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง และสุดท้ายคำแถลงที่ยอมรับนับถือกันว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอปรึกษาคำว่า “ความคิดเห็น” มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าเจตคติ ซึ่งมีคำอธิบายไว้ว่า แนวโน้ม บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา และกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิภริยาสันับสนุน หรือเป็นปฏิบัติต่อบางสิ่งบางอย่างหรือต่อบุคคลบางคน(พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน 2539: 174 -178)

แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทเจ้าหน้าที่อาสาสมัครผู้ภัย

ความหมายของอาสาสมัคร

คำว่า “อาสาสมัคร” มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สุรัสวดี หุ่นพยนต์ และภูมิธรรม เวชยชัย สรุปว่า งานอาสาสมัครคือการทำงานด้วยความสมัครใจและความเสียสละ โดยมีความประสงค์ที่จะทำประโยชน์ให้เกิดแก่ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ให้แก่ตนเองระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยสิทธิหน้าที่ของอาสาสมัคร

ประชาสงเคราะห์ พ.ศ. 2530 กำหนดว่า “อาสาสมัครหมายถึงบุคคลที่มีจิตเมตตา มีความตั้งใจจริง และมีความห่วงใยในสวัสดิภาพของเพื่อนมนุษย์ตลอดจนครอบครัว ชุมชน และสังคม จนยอมเสียสละทั้งทุนทรัพย์วัสดุสิ่งของรวมทั้งเวลาว่างที่มีอยู่ทิตตนเข้าร่วม านเพจญประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติด้วยความสมัครใจและเต็มใจ” (สุรัสวดี หุ่นพยนต์ และภูมิธรรม เวชยชัย,2527:1)

บทบาทของอาสาสมัคร

บรรพตนา นวลย่อง ได้แบ่งบทบาทของอาสาสมัครออกเป็นด้าน ๆ เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการปฏิบัติหน้าที่นั้น สามารถแบ่งได้ดังนี้บทบาทของอาสาสมัครในการสังคมสงเคราะห์การสังคมสงเคราะห์หมายถึงศาสตร์และศิลป์ในการป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟูและพัฒนาบุคคลกลุ่มชุมชน ทั้งที่ประสบและไม่ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้สามารถช่วยเหลือตนเองและสังคมได้

อาสาสมัครมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการสังคมสงเคราะห์ โดยการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนประเภทต่าง ๆ เช่น ทหาร ตำรวจ ที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่และผู้เจ็บป่วย ที่รักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลผู้ประสบสาธารณภัยคนพิการ เด็กเร่รอน คนไร้ที่พึ่งผู้สูงอายุผู้ประสบปัญหาชีวิตและปัญหาครอบครัวอาสาสมัครจะช่วยในการรักษาพยาบาล ช่วยเป็นเพื่อน ช่วยให้การปรึกษาและกำลังใจ ช่วยให้มีความสุขและความหวัง (บรรพตนา นวลย่อง ,2547:16-18)

บทบาทของอาสาสมัครในการแก้ไขปัญหาสังคมในปัจจุบันปัญหาสังคมได้เพิ่มมากขึ้น และรุนแรงยิ่งขึ้น เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลพิษ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาความเสื่อมโทรมด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม ปัญหาโสเภณีอาสาสมัครมีบทบาทที่สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความสังคม เช่น ร่วมการรณรงค์และโครงการเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด โรคเอดส์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมาน ศิริเจริญสุข ได้ทำการวิจัย(สมาน ศิริเจริญสุข,2541)เรื่องการรักษาสถานที่เกิดเหตุในคดีอาชญากรรม ผลการศึกษาพบว่าสถานที่เกิดเหตุเป็นแหล่งสำคัญ ในการแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานเมื่ออาชญากรมีการวางแผนสลับซับซ้อนเพียงใดก็ตาม มักทิ้งร่องรอยพยานหลักฐานในการกระทำความผิดอันเป็นพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ไว้ในที่เกิดเหตุเสมอ อย่างไรก็ตามร่องรอยพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุมักถูกทำลายหรือทำให้เสียหายเพราะระเบียบปฏิบัติที่กำหนดให้เจ้าพนักงานปฏิบัติไม่สอดคล้องกับกฎหมายเป็นเหตุให้ประชาชนไม่อาจทราบได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการขัดคำสั่งเจ้าพนักงานปฏิบัติไม่สอดคล้องกับกฎหมายเป็นเหตุให้

ประชาชนไม่อาจทราบได้ว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา 368

เพ็ญจันทร์ พูลศิริ ได้ทำการวิจัย(เพ็ญจันทร์ พูลศิริ,2542)เรื่องการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บจาก
อุบัติเหตุการจราจรโดยเจ้าหน้าที่มูลนิธิปอเต็กตึ๊ง โดยศึกษาถึงทัศนคติ ขั้นตอนการปฏิบัติงานและ
ปัญหาในการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุการจราจรในท้องถนน พบว่าเจ้าหน้าที่มีทัศนคติที่ดีต่อ
การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ งานกู้ภัยของเจ้าหน้าที่มูลนิธิมีลักษณะการทำงานเป็นระบบ รวดเร็ว และ
ปลอดภัย เจ้าหน้าที่กู้ภัยมีความสามารถและมีศักยภาพในการกู้ภัยและให้การปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บ
สาหัสได้

สฤณี สืบพงษ์ศิริ ได้ศึกษา(สฤณี สืบพงษ์ศิริ,2546)ความรู้และความคิดเห็นของ
เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง ต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ
พบว่า เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่มีสถานภาพสมรส ต่างกันมีความรู้ต่อการป้องกันรักษา
วัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุแตกต่างกัน เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานมาก
จะมีความรู้ต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุมากกว่า เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัย
ที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานน้อย เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่มีการเข้าร่วมอบรมประชุมสัมมนา
ความรู้เกี่ยวกับงานด้านบรรเทาสาธารณภัยและกู้ภัย จะมีความรู้ต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานใน
สถานที่เกิดเหตุมากกว่า เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่ไม่มีการเข้าร่วมอบรมประชุมสัมมนา
เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่มีการเข้าร่วมอบรมประชุมสัมมนาความรู้เกี่ยวกับงานด้านนิติเวช
หรือด้านการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ จะมีความรู้ต่อการป้องกันรักษาวัตถุ
พยานในสถานที่เกิดเหตุมากกว่า เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่ไม่มีการเข้าร่วมอบรม
ประชุมสัมมนา และสุดท้ายความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่บรรเทาสา
ธารณภัยต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุมีความสัมพันธ์เชิงบวก

กนกพร แสนแก้ว ศึกษาการพัฒนางานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของสถานีตำรวจใน
เขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 8 (กนกพร แสนแก้ว,2552)โดยการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของสถานีตำรวจ
ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 8 ด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุและด้านการตรวจสอบสถานที่เกิด
เหตุโดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับ
การศึกษาสูงสุด ระดับชั้นยศ ระยะเวลาที่ผ่านการอบรม เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษต่อเดือน
แตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการตรวจ
สถานที่เกิดเหตุส่วนใหญ่ คือ ขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องมือและยานพาหนะ ขาดแคลนทีมงาน
ทีมงานขาดความรู้ความชำนาญ ขาดแคลนงบประมาณในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

เทวฤทธิ์ อุทธา ได้ทำการศึกษากระบวนการรักษาสถานที่เกิดเหตุและรักษาวัตถุพยานของเจ้าหน้าที่มูลนิธิในเขตจังหวัดชลบุรี (เทวฤทธิ์ อุทธา, 2555) 2 มูลนิธิ ได้แก่มูลนิธิโรจนธรรมสถาน และมูลนิธิสว่างบริบูรณ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร 67 คน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ พบว่าเจ้าหน้าที่มูลนิธิ ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 21 – 30 ปี มีระดับการศึกษาสูงสุดคือ ม.3 หรือ ม.ศ.3 มีสภาพในปัจจุบันคือ โสด มีรายได้ต่อเดือนโดยประมาณ 8,001 – 10,000 บาท มีอาชีพรับจ้างทั่วไป/ลูกจ้าง โดยส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การทำงานด้านบรรเทาสาธารณภัยหรือกู้ภัยมาก่อน และมีมูลเหตุจูงใจให้เข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่มูลนิธิมาจากความสมัครใจและมีใจรัก

เนทา ทองธรรมชาติ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานภาคสนามของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรณีการเกิดอัคคีภัย (เนทา ทองธรรมชาติ, 2557) พบว่าปัญหาและอุปสรรคของการขาดแคลนงบประมาณและอุปกรณ์ภาคสนาม ขาดการประสานงาน เจ้าหน้าที่ไม่มีประสบการณ์ และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และมีข้อเสนอแนะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการเตรียมความพร้อมตลอดเวลา หน่วยงานทางราชการควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน จัดตั้งกลุ่มเผ่าระวัง ปฏิบัติงานอย่างรวดเร็ว และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย รวมทั้งจัดให้มีเจ้าหน้าที่อาสาสมัครหน่วยเคลื่อนที่เร็ว

ปัจจุกาล สุวรรณชาศ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา (ปัจจุกาล สุวรรณชาศ, 2558) ความเข้าใจของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกเวชกรรมฉุกเฉินและอุบัติเหตุ ของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์ โดยการตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์จากพยาบาลผู้ปฏิบัติงานในแผนก และจากผลการศึกษาพบว่าพยาบาลมีความรู้ความเข้าใจในหลักปฏิบัติทางนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดี ($X = 19.097, S.D = 1.445$) นอกจากนี้พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์ของพยาบาลไม่มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ที่ พบคือ ขาดแคลนบุคลากรในการให้ความรู้และคำปรึกษาทางด้านนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์ และอาสาสมัครที่น่าสงผู้ป่วยทำให้เกิดบาดแผลเพิ่มเติม ทำให้หลักฐานสูญหายและถูกทำลายโดยคาดไม่ถึง

ภาชนี เชนรัตนสุวรรณ ได้ศึกษาความเข้าใจในด้านการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรจังหวัดกาญจนบุรี (ภาชนี เชนรัตนสุวรรณ, 2559) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคงานด้านการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนางานด้านการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุของสถานีตำรวจภูธรจังหวัดกาญจนบุรี สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ซึ่งทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

วศิมิน ชันธนาพรชัย และคณะ ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ด้านการรักษาสถานที่เกิดเหตุ และด้านการรวบรวมหลักฐาน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 6 (วศิมิน ชันธนาพรชัย และคณะ, 2560) โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล รวมถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ พบว่า ความแตกต่างของ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง มีการปฏิบัติงานการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไม่แตกต่างกันทุกด้าน ส่วนความแตกต่างของระดับชั้นยศ เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษต่อเดือนและรายได้จากการทำสำนวนการสอบสวน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติงานการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่แตกต่างกัน เจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่กองกำกับการตำรวจนครบาล 6 ส่วนใหญ่ ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ คือ กำลังพลไม่เพียงพอ สภาพการจราจรติดขัด งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดความรู้ ความชำนาญ ขาดอุปกรณ์เครื่องมือ และ ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เสียหายหรือพยาน

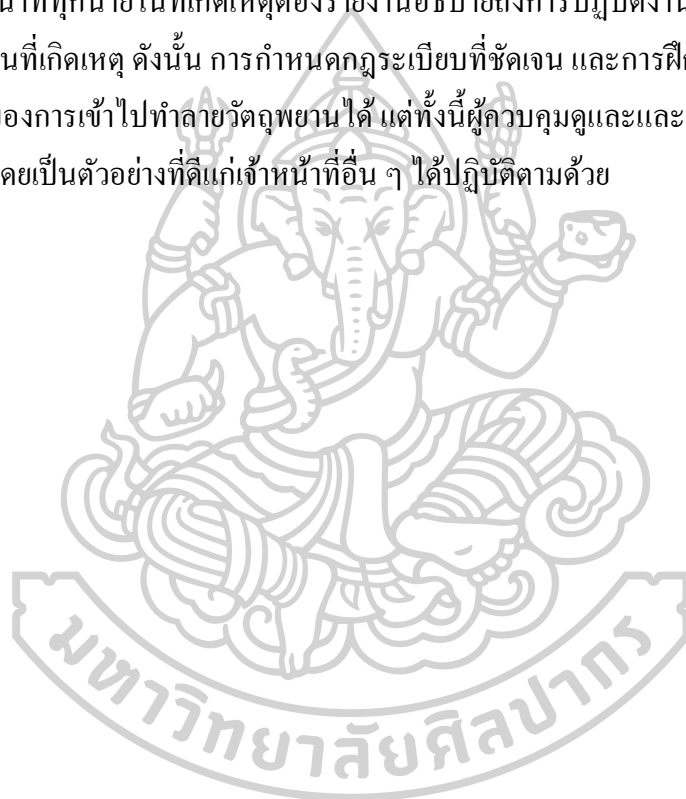
ต่างประเทศ

Hayden ศึกษาถึงกระบวนการเบื้องต้นของการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ (Hayden B. Baldwin, 2004) โดยพบว่ามีอยู่หลากหลายรูปแบบและขั้นตอน แต่มีกระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่เป็นพื้นฐานในทุก ๆ คดี ซึ่งมีอยู่ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในกระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ที่ผู้ตรวจต้องสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ไปถึงที่เกิดเหตุเป็นคนแรก หรือเหยื่อในที่เกิดเหตุ โดยข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะเป็นพื้นฐาน ขั้นสำรวจ เป็นขั้นตอนที่สอง ที่สำรวจสถานที่เกิดเหตุ เพื่อจำแนกวัตถุพยานที่เป็นไปได้ ขั้นการถ่ายภาพ เป็นขั้นที่สาม เพื่อบันทึกสภาพในสถานที่เกิดเหตุและบันทึกวัตถุพยาน ขั้นการทำแผนผัง เป็นขั้นตอนที่สี่ โดยการทำแผนผังหยาบๆ เพื่อแสดงภาพของสถานที่เกิดเหตุ ขั้นตอนสุดท้าย ขั้นตอนการตรวจหาวัตถุพยาน โดยผู้ตรวจจะต้องจำแนก ประเมินและเก็บวัตถุพยานเพื่อนำไปวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการต่อไป

Noel ศึกษาถึงการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุและวิธีการปฏิบัติสำหรับอาสาสมัคร (Noel Paine, 2001) พบว่ามีเหตุการณ์ ที่มีสมาชิกขององค์กรอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในสถานที่เกิดเหตุประเภทต่าง ๆ เพราะฉะนั้นวิธีการปฏิบัติงานจึงควรที่จะลดการเข้าไปทำลายวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุและมีวิธีการรักษาสถานที่เกิดเหตุที่ถูกต้องเหมาะสม ดังนี้ จะต้องช่วยชีวิตผู้บาดเจ็บก่อนการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ ถ้าจะเคลื่อนย้ายสิ่งของในสถานที่เกิดเหตุ จะต้องจดบันทึกไว้หรือบอกกล่าวเจ้าหน้าที่ อาสาสมัครจะต้องป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุทั้งภายในภายนอก โดยใช้เชือกหรือสิ่งของกั้นทางเข้าออก โดยบริเวณภายในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญนั้นควร

ถูกควบคุมดูแลโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่จะต้องจดบันทึกรายชื่อและเวลาการเข้าออกของคนในสถานที่เกิดเหตุ

Garrison พบว่าในการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ ปัญหาใหญ่ที่สุดสำหรับผู้ตรวจสถานที่เกิดเหตุ (Garrison D.H., 2004) คือ การที่มีผู้เข้าไปทำลายสถานที่เกิดเหตุ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ นักสืบ หรือผู้สังเกตการณ์ สิ่งที่จะเสริมขึ้นมาเพื่อป้องกันวัตถุพยาน ก็คือ ควรจะกำหนดกฎเกี่ยวกับการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ โดยให้มีรายละเอียด ดังนี้ เจ้าหน้าที่ต้องกำหนดช่องทางเข้าที่เกิดเหตุ สำหรับผู้ที่เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงถามชื่อ ชั้นยศตำแหน่ง เวลาที่มาถึงและออกจากที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ทุกคนในที่เกิดเหตุต้องรายงานอธิบายถึงการปฏิบัติงานของตัวเอง ขณะปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่เกิดเหตุ ดังนั้น การกำหนดกฎระเบียบที่ชัดเจน และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่จะช่วยแก้ไขปัญหของการเข้าไปทำลายวัตถุพยานได้ แต่ทั้งนี้ผู้ควบคุมดูแลและนักสืบ จะต้องปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง โดยเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ได้ปฏิบัติตามด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ” เป็นการวิจัยในลักษณะการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาถึงความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุของมูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ รวมทั้งศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานเพื่อศึกษาหาแนวทางการแก้ไขและพัฒนางานด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวนประชากร 180 คน ทั้งนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากวิธีของทาโร ยามานะ (Taro Yamane)

สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากวิธีของทาโร ยามานะ มีดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

N หมายถึง ขนาดของประชากรเป้าหมาย

แทนค่าสูตร

$$n = \frac{180}{1+180(0.05)^2}$$

$$= 124.1 \approx 124$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย

2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาของคำถามเพื่อให้ครอบคลุมตัวแปรต่าง ๆ ที่จะทำการศึกษา สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามระบุข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ของเจ้าหน้าที่กู้ภัย อาชีพก่อนจะเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจที่มีต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ มีลักษณะเป็นคำถามเลือกตอบ 2 ตัวเลือกจำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นมีต่อการป้องกันรักษาและวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ มีลักษณะเป็นการแสดงความคิดเห็น 5 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 4 คำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเพื่อพัฒนางานที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างประชากรเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระ โดยมีรายละเอียดคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ความสามารถปฏิบัติการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุตามหลักการที่ถูกต้อง ปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านเครื่องมือ ด้านอื่น ๆ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา เอกสารจากทางราชการและหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องอันเป็นการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อต้องการทราบข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ครอบคลุมครบถ้วน ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้สมบูรณ์

การศึกษาวิจัยภาคสนาม โดยลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบตามวิธีทางการวิจัยไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อศึกษาแง่มุมต่าง ๆ ในเรื่องดังกล่าวให้ได้ข้อมูลมาเสริมในภาพรวม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 124 ฉบับ ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยดังนี้

การวิเคราะห์เพื่อแสดงถึงข้อมูลภูมิหลังของประชากรตัวอย่าง โดยวิธีการทางสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อบรรยายลักษณะทั่วไปและเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบและดูการกระจายของข้อมูลโดยนำเสนอในรูปของตารางแจกแจงความถี่

การวิเคราะห์เพื่อแสดงถึงระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุและความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ โดยวิธีการทางสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคลกับคะแนนระดับความเข้าใจทางด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนการนำความรู้เรื่องการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ และ ข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานทางด้านการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำข้อมูลทั้งหมดมารวบรวมสรุปเป็นข้อ ๆ และบรรยายเชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ” โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 124 คน แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัย เรื่อง ความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลตัวอย่างที่เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 124 ชุด มาทำการวิเคราะห์ โดยผลการศึกษาระเบียงเป็นลำดับตามหัวข้อต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเข้าใจที่มีต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นมีต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายุทธวิธีเพื่อพัฒนางานที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุและข้อเสนอแนะการพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

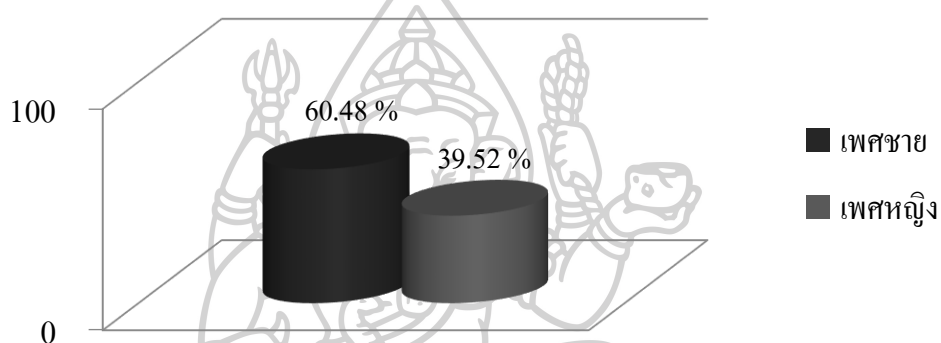
การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ จำนวน 124 คน สามารถจำแนกตามตัวแปร ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	75	60.48
หญิง	49	39.52
รวม	124	100.00

กราฟที่ 1 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

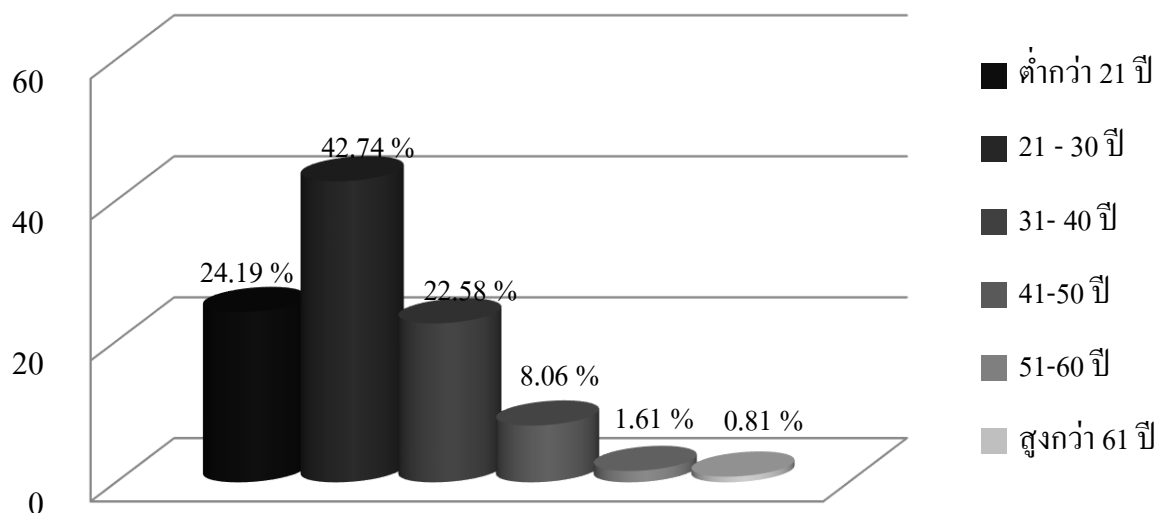

จากตารางที่ 1 และกราฟที่ 1 พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้วิจัย มุคินธิพิทักษ์กาญจน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 60.48 และเพศหญิง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 39.52

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 21 ปี	30	24.19
21-30 ปี	53	42.74
31-40 ปี	28	22.58
41-50 ปี	10	8.06
51-60 ปี	2	1.61
สูงกว่า 60 ปี	1	0.81
รวม	124	100.00

กราฟที่ 2 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

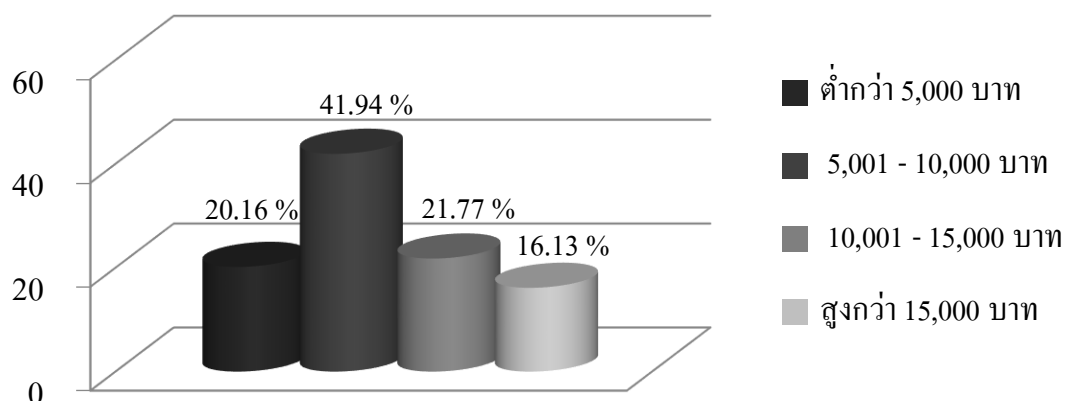

จากตารางที่ 2 และกราฟที่ 2 พบว่า เจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 42.74 รองลงมาคือมีอายุดำกว่า 21 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 24.19 อายุระหว่าง 31- 40 ปีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 22.58 อายุระหว่าง 41- 50 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.06 อายุระหว่าง 51- 60 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.61 และน้อยที่สุดคือมีอายุสูงกว่า 60 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือนโดยประมาณ

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	25	20.16
ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท	52	41.94
ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท	27	21.77
สูงกว่า 15,000 บาท	20	16.13
รวม	124	100.00

กราฟที่ 3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือนโดยประมาณ

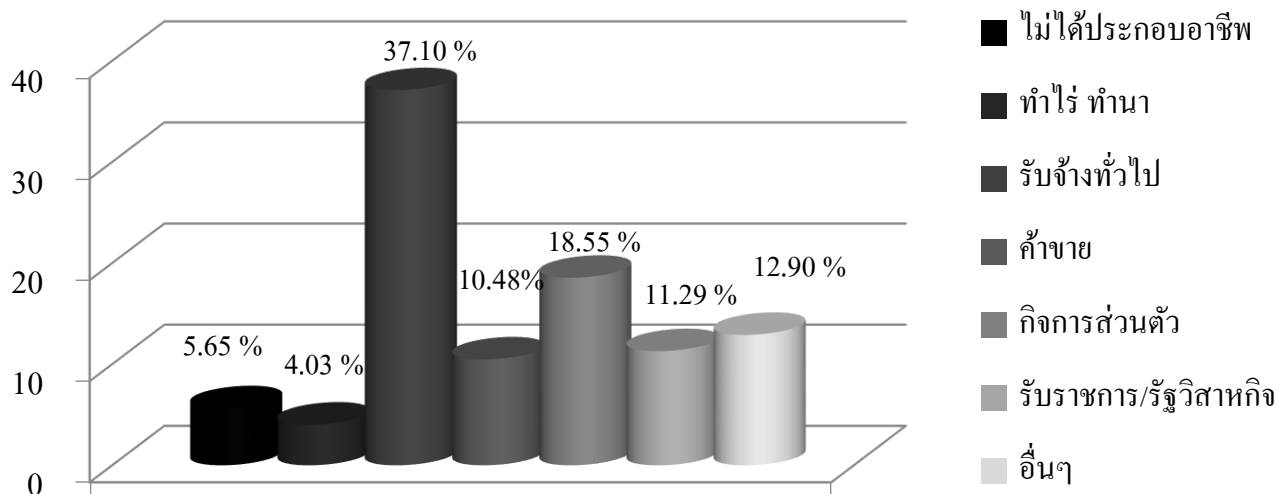

จากตารางที่ 3 และกราฟที่ 3 พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้รักษามูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนโดยประมาณ ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 41.94 รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 21.77 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.16 และน้อยที่สุดคือ มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 15,000 บาทจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	7	5.65
ทำไร่ ทำนา	5	4.03
รับจ้างทั่วไป	46	37.10
ค้าขาย	13	10.48
กิจการส่วนตัว	23	18.55
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	14	11.29
อื่น ๆ	16	12.90
รวม	124	100.00

กราฟที่ 4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

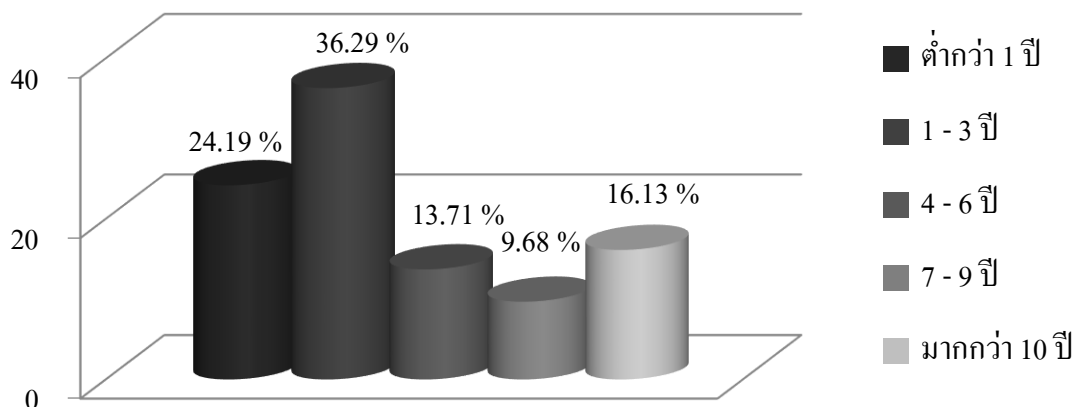

จากตารางที่ 4 และกราฟที่ 4 พบว่า เจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 37.10 ประกอบอาชีพกิจการส่วนตัว จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 18.55 ประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.29 ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.48 ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.65 และน้อยที่สุดคือประกอบอาชีพทำไร่ ทำนา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.03 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	30	24.19
1 - 3 ปี	45	36.29
4 - 6 ปี	17	13.71
7 - 9 ปี	12	9.68
มากกว่า 10 ปี	20	16.13
รวม	124	100.00

กราฟที่ 5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

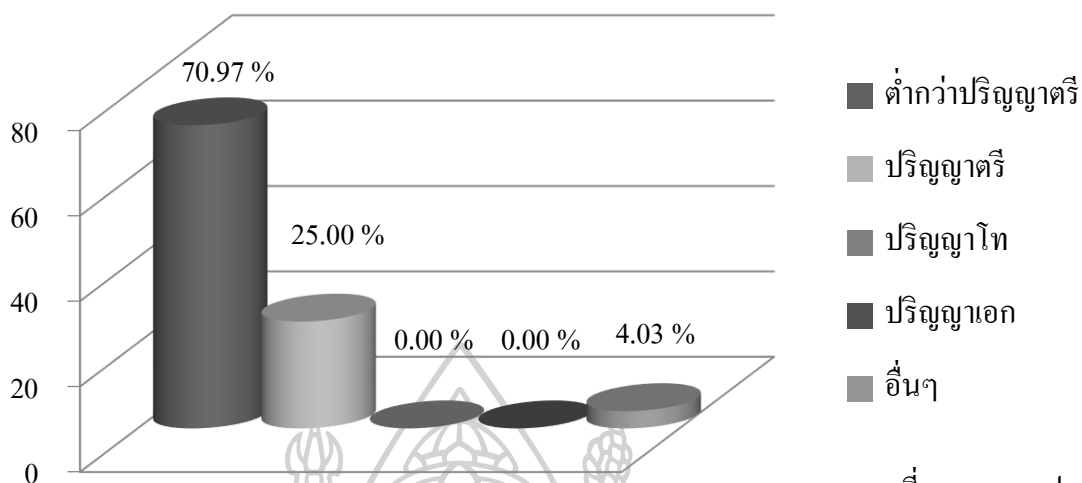

จากตารางที่ 5 และกราฟที่ 5 พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานระหว่าง 1-3 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 36.29 รองลงมาคือ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 24.19 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานระหว่าง 4 - 6 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 13.71 และน้อยที่สุดคือ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานระหว่าง 7-9 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.68 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	88	70.97
ปริญญาตรี	31	25.00
ปริญญาโท	0	0.00
ปริญญาเอก	0	0.00
อื่นๆ	5	4.03
รวม	124	100.00

กราฟที่ 6 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

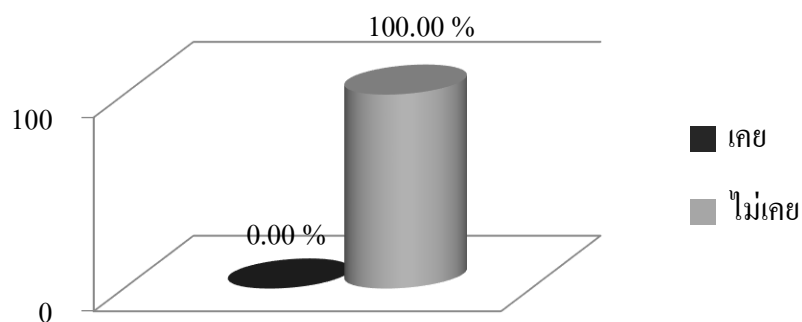
จากตารางที่ 6 และกราฟ

ที่ 6 พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 70.97 ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และระดับการศึกษาอื่น ๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.03

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านนิติ-วิทยาศาสตร์

ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
เคย	0	0.00
ไม่เคย	124	100.00
รวม	124	100.00

กราฟที่ 7 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์

จากตารางที่ 7 และกราฟที่ 7 พบว่า เจ้าหน้าที่ที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ทั้งหมดไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์

สรุปข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ เพศชาย อายุระหว่าง 21 – 30 ปี มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 1-3 ปี คุณวุฒิทางการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี และทุกคนไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเข้าใจ และความคิดเห็นด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเข้าใจด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์

ได้กำหนดข้อคำถามให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ โดยตั้งเกณฑ์การให้คะแนนคือถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน โดยสรุปผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 8 พบว่า

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเข้าใจด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์

ความเข้าใจด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เมื่อเจ้าหน้าที่ชุดแรกไปถึงสถานที่เกิดเหตุจะต้องทำการรักษาสถานที่เกิดเหตุไว้ก่อนเสมอ	123	99.19	1	0.81
2. จุดมุ่งหมายของการรักษาสถานที่เกิดเหตุ เพื่อเป็นการรักษาให้สภาพที่เกิดเหตุอยู่ในสภาวะเดียวกับที่พบครั้งแรกไว้ระยะหนึ่ง ขณะเดียวกันก็ป้องกันไม่ให้หลักฐานสูญหาย	123	99.19	1	0.81
3. การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ ให้อยู่ในสภาพเดิมมากที่สุดเป็นหัวใจของการตรวจสถานที่เกิดเหตุ	119	95.97	5	4.03
4. สถานที่เกิดเหตุเปรียบเสมือนเป็นคลังสมบัติแห่งหลักฐาน	122	98.39	2	1.61
5. ถ้าพบคนเจ็บในที่เกิดเหตุ ให้รีบเคลื่อนย้ายนำส่งโรงพยาบาลเป็นลำดับแรก	122	98.39	2	1.61

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ความเข้าใจด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานใน สถานที่เกิดเหตุ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7. การใช้เชือกกันสถานที่เกิดเหตุเพียงอย่างเดียวก็เพียงพอสำหรับการรักษาสถานที่เกิดเหตุแล้ว	80	64.52	44	35.48
8. การถ่ายรูปในสถานที่เกิดเหตุมีประโยชน์ในด้านการรักษาสถานที่เกิดเหตุ เพราะสามารถบันทึกสภาพก่อนที่จะถูกเปลี่ยนแปลงไป	124	100.00	-	-
9. เมื่อท่านเป็นเจ้าของพื้นที่จุดแรกที่เกิดเหตุ หากได้ข้อเท็จจริงเบื้องต้นจากพยาน หรือผู้เสียหายแล้ว ให้รีบบอกข้อมูลนั้นกับตำรวจฝ่ายสืบสวนหรือเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานเมื่อมาถึง	122	98.39	2	1.61
10. เมื่อท่านได้รับแจ้งว่ามีเหตุฆาตกรรม เมื่อไปถึงสถานที่เกิดเหตุ ระหว่างรอพนักงานสอบสวน และเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน ท่านสามารถตรวจค้นหาวัตถุพยานได้เองโดยทันที แล้วทำเครื่องหมายไว้	98	79.03	26	20.97
11. ก่อนเข้าที่เกิดเหตุทุกครั้งควรสวมถุงมือก่อน	122	98.39	2	1.61
12. การจุ่มรูปเพื่อกลิ่นศพเน่า ไม่มีผลกระทบต่อวัตถุพยานในที่เกิดเหตุแต่อย่างใดทั้งสิ้น	46	37.10	78	62.90
13. เพื่อความละเอียดรอบคอบในการเก็บวัตถุพยานในที่เกิดเหตุวิธีที่ดีที่สุดคือ ใช้คนค้นหาให้มากที่สุด	55	44.35	69	55.65
14. การเก็บวัตถุพยานจากจุดต่าง ๆ ในที่เกิดเหตุให้เก็บรวมกันไว้ในถุงเดียวกัน	83	66.94	41	33.06
15. ก่อนที่จะเก็บเสื้อผ้าที่เปื้อกเลือดสด ให้เอาไปตากแดดจัดๆ ให้แห้งก่อนเก็บทุกครั้ง	106	85.48	18	14.52

จากนั้นได้นำคะแนนในเรื่องความเข้าใจด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ของกลุ่มตัวอย่าง มารวมกันสร้างเป็นตัวแปรใหม่และจัดระดับความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลคือผู้มีคะแนนการตอบคำถามน้อยกว่า 12 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ระดับความเข้าใจน้อย ผู้ที่มีคะแนนการตอบคำถามตั้งแต่ 12 คะแนนขึ้นไป อยู่ในเกณฑ์ระดับความเข้าใจมาก

สรุป	จำนวน	ร้อยละ
ความเข้าใจน้อย (คะแนนน้อยกว่า 12 คะแนน)	40	32.26
ความเข้าใจมาก (คะแนนมากกว่า 12 คะแนนขึ้นไป)	84	67.74

ดังนั้นจึงทำให้สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีคะแนนความเข้าใจด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ตั้งแต่ 12 คะแนนขึ้นไป มีระดับความเข้าใจมาก (ร้อยละ 67.74) ที่เหลือได้คะแนนน้อยกว่า 12 คะแนน ซึ่งเป็นระดับความเข้าใจน้อย (ร้อยละ 32.26) สำหรับคะแนนความเข้าใจโดยเฉลี่ย (\bar{X}) มีค่าเท่ากับ 12.57 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.16

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุรายข้อ พบว่าข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดตั้งแต่ร้อยละ 30 ขึ้นไปมีจำนวนทั้งสิ้น 4 ข้อ คือข้อที่ 7,12,13,14 โดยสามารถวิเคราะห์รายข้อได้ดังต่อไปนี้

ข้อที่ 7 การใช้เชือกกันสถานที่เกิดเหตุเพียงอย่างเดียวก็เพียงพอสำหรับการรักษาสถานที่เกิดเหตุแล้ว ซึ่งเป็นคำถามเชิงลบ คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่ โดยมีผู้ตอบผิดจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 35.48

ข้อที่ 12 การจุ่มรูปเพื่อกลิ่นศพหน้า ไม่มีผลกระทบต่อวัตถุพยานในที่เกิดเหตุแต่อย่างใดทั้งสิ้น ซึ่งเป็นคำถามเชิงลบ คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่ โดยมีผู้ตอบผิดจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 62.90

ข้อที่ 13 เพื่อความละเอียดรอบคอบในการเก็บวัตถุพยานในที่เกิดเหตุวิธีที่ดีที่สุดคือ ใช้คนค้นหาให้มากที่สุด ซึ่งเป็นคำถามเชิงลบ คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่ โดยมีผู้ตอบผิดจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 59.65

ข้อที่ 14 การเก็บวัตถุพยานจากจุดต่าง ๆ ในที่เกิดเหตุให้เก็บรวมกันไว้ในถุงเดียวกัน ซึ่งเป็นคำถามเชิงลบ คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่ โดยมีผู้ตอบผิดจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 33.06

จะสังเกตได้ว่าคำถามที่เจ้าหน้าที่ผู้รักษากลุ่มตัวอย่างตอบผิดตั้งแต่ร้อยละ 30 ขึ้นไปนั้น ส่วนใหญ่เป็นข้อคำถามเชิงลบ ซึ่งอาจจะทำให้เจ้าหน้าที่กลุ่มตัวอย่างเกิดความสับสนในข้อคำถามจึงเป็นสาเหตุให้เจ้าหน้าที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิด

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็น ที่มีต่อการป้องกันรักษาและวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

ผู้วิจัยได้แบ่งข้อความปลายปิดจำนวน 15 ข้อ จากการวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่าง 124 คน และ
จากตารางที่ 9 พบว่า

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันและ
รักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

ข้อความคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	(\bar{X})	S.D.
1. พยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุมักถูกทำลายหรือเสียหายก่อนที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนหรือเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานจะไปถึง	53 (42.74)	39 (31.45)	13 (10.48)	17 (13.71)	2 (1.61)	4.00	1.30
2. สถานที่เกิดเหตุจะเป็นแหล่งของบรรดาไทยมุงนักข่าว ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ทำให้ยากต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	63 (50.81)	53 (42.74)	5 (4.03)	-	3 (2.42)	4.40	1.30
3. การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุมีความจำเป็น ต้องอาศัยผู้ปฏิบัติหลายฝ่ายด้วยกันทั้งตำรวจ แพทย์ และมูลนิธิ	66 (53.23)	50 (40.32)	8 (6.45)	-	-	4.47	1.33
4. สถานที่เกิดเหตุเป็นส่วนที่มีความสำคัญสมควรจะต้องดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพเดิมเท่าที่จะทำได้เพื่อให้ตำรวจฝ่ายสืบสวนหรือเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานมาตรวจพิสูจน์เสียก่อน	102 (82.26)	19 (15.32)	3 (2.42)	-	-	4.80	1.98

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อความคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	(\bar{X})	S.D.
4. สถานที่เกิดเหตุเป็นส่วนที่มีความสำคัญสมควรจะต้องดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพเดิมเท่าที่จะทำได้เพื่อให้ตำรวจฝ่ายสืบสวนหรือเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานมาตรวจพิสูจน์เสียก่อน	102 (82.26)	19 (15.32)	3 (2.42)	- -	- -	4.80	1.98
5. สิ่งที่สำคัญลำดับแรกของเจ้าหน้าที่ชุดแรกที่เข้าไปถึงสถานที่เกิดเหตุคือการป้องกันรักษาที่เกิดเหตุและช่วยคนเจ็บ	85 (68.55)	35 (28.23)	4 (3.23)	- -	- -	4.65	1.64
6. หากมีความจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายวัตถุพยานบางอย่างในที่เกิดเหตุให้เคลื่อนที่ได้เลยโดยไม่ต้องทำเครื่องหมายไว้ก่อน (คำถามเชิงลบ)	14 (11.29)	6 (4.84)	16 (12.90)	49 (39.52)	39 (31.45)	3.75	0.85
7. การรักษาสถานที่เกิดเหตุภายในห้องอาชญากรรมหรือปิดล้อมประตูใช้คนยืนเฝ้าก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม	27 (21.77)	44 (35.48)	8 (6.45)	4 (3.23)	41 (33.06)	3.10	0.66

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อความคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	(\bar{X})	S.D.
8. สาเหตุใหญ่ที่ทำให้สถานที่เกิดเหตุถูกทำลายไปนั้นเกิดจากการกระทำของมนุษย์แทบทั้งสิ้น	58 (46.77)	57 (45.97)	5 (4.03)	1 (0.81)	3 (2.42)	4.34	1.25
9. เพื่อประโยชน์ต่อรูปคดีในขณะนำส่งโรงพยาบาลควรให้ตำรวจหรือญาติไปกับคนเจ็บ	60 (48.39)	31 (25.00)	23 (18.55)	10 (8.06)	- -	4.14	1.08
10. การถ่ายภาพวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุควรถ่ายภาพทั้งในระยะใกล้และระยะไกล	66 (53.23)	55 (44.35)	3 (2.42)	- -	- -	4.51	1.38
11. การเก็บวัตถุพยานควรหลีกเลี่ยงการจับต้องวัตถุพยานโดยตรงและควรใส่ถุงมือขณะเก็บ	71 (57.26)	51 (41.13)	2 (1.61)	- -	- -	4.56	1.44
12. เจ้าหน้าที่ชุดแรกที่เข้าไปถึงสถานที่เกิดเหตุจะต้องรีบบันทึกสภาพของวัตถุพยานที่ไม่คงทน เช่น รอยเท้า รอยยางรถ โดยการถ่ายภาพหรือจดบันทึก ก่อนที่จะเกิดการสูญหายไป	65 (52.42)	56 (45.16)	3 (2.42)	- -	- -	4.50	1.37

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อความคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	(\bar{X})	S.D.
13. วิธีการเก็บวัตถุพยานจาก ในสถานที่เกิดเหตุแต่ละชนิด เช่น คราบเลือด คราบอสุจิ คราบเขม่าปืน มีวิธีการเก็บ ไม่แตกต่างกัน (คำถามเชิงลบ)	6 (4.84)	12 (9.68)	66 (53.23)	7 (5.65)	33 (26.61)	3.40	0.80
14. คดีอุบัติเหตุจราจรนั้น รอยไถล รอยเบรค รอยหยด ของน้ำมันเครื่อง ล้วนเป็น วัตถุพยานสำคัญที่จะต้อง ป้องกันรักษาไว้ด้วยเสมอ	55 (44.35)	61 (49.19)	8 (6.45)	-	-	4.38	1.23
15. คดีที่มีการใช้อาวุธปืน จะต้องตรวจหาคราบเขม่า ปืนที่มีมือก่อนการพิมพ์มือ เสมอ	66 (53.23)	49 (39.52)	9 (7.26)	-	-	4.46	1.32

จากนั้นได้นำคะแนนความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุมา
รวมกันสร้างเป็นตัวแปรใหม่และจัดระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณา
จากค่าคะแนนสูงสุดและต่ำสุดมาหาค่าเฉลี่ยเป็นส่วนประกอบ ซึ่งกำหนด เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน

45 – 53 คะแนน

54 – 62 คะแนน

63 – 71 คะแนน

ระดับความคิดเห็น

ความคิดเห็นน้อย

ความคิดเห็นปานกลาง

ความคิดเห็นมาก

สรุป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับความคิดเห็นน้อย (45 – 53 คะแนน)	6	4.84
ระดับความคิดเห็นปานกลาง (54 – 62 คะแนน)	55	44.35
ระดับความคิดเห็นมาก (63 – 71 คะแนน)	63	50.81

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นมาก (ร้อยละ 50.81) รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความคิดเห็นปานกลาง (ร้อยละ 44.35) และระดับความคิดเห็นน้อย (ร้อยละ 4.84) สำหรับความคิดเห็น โดยเฉลี่ย (\bar{X}) มีค่าเท่ากับ 63.43 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 6.37

การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคลกับคะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA)

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคล กับคะแนนระดับความเข้าใจ ด้วยสถิติ One-Way-Anova โดยผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ กับ คะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

เพศ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval For Mean		Min	Max	F	Sig
					Lower Bound	Upper Bound				
					ชาย	75				
หญิง	49	13.10	2.229	0.318	12.46	13.74	6	15		
Total	124	12.57	2.168	0.195	12.19	12.96	6	15		

จากตารางที่ 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง กรณีมีเพศที่แตกต่างกัน มีค่า P Value เท่ากับ 0.027 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่า เพศ กับระดับความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ กับ คะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุ
พยานในสถานที่เกิดเหตุ

อายุ	N	Mean	Std. Deviation	Std Error	95% Confidence Interval For Mean		Min	Max	F	Sig
					Lower Bound	Upper Bound				
					ต่ำกว่า 21 ปี	30				
21-30 ปี	53	12.02	2.257	0.310	11.40	12.64	6	15		
31-40 ปี	28	12.43	1.773	0.335	11.74	13.12	9	15		
41-50 ปี	10	12.80	1.874	0.593	11.46	14.14	10	15		
51-60 ปี	2	11.00	0.000	0.000	11.00	11.00	11	11		
สูงกว่า 60 ปี	1	14.00					14	14		
Total	124	12.57	2.168				6	15		

จากตารางที่ 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง กรณีมีอายุที่แตกต่างกัน มีค่า P Value เท่ากับ 0.022 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่า อายุ กับระดับความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ต่อเดือน กับ คะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุ
พยานในสถานที่เกิดเหตุ

รายได้ต่อเดือน	N	Mean	Std. Deviation	Std Error	95% Confidence Interval For Mean		Min	Max	F	Sig
					Lower Bound	Upper Bound				
					ต่ำกว่า 5,000 บาท	25				
5,001 – 10,000 บาท	52	12.13	2.385	0.331	11.47	12.80	9	15		
10,001 – 15,000 บาท	27	11.67	2.019	0.389	10.87	12.47	6	15		
15,000 บาท ขึ้นไป	20	12.70	1.593	0.356	11.95	13.45	10	15		
Total	124	12.57	2.168	0.195	12.19	12.96	6	15		

จากตารางที่ 12 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง กรณีมีรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีค่า P Value เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีความน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่า รายได้ต่อเดือน กับระดับความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่าง อาชีพ กับ คะแนนความรู้ความเข้าใจต่อการป้องกันวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

อาชีพ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval For Mean		Min	Max	F	Sig
					Lower Bound	Upper Bound				
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	7	13.00	1.633	0.617	11.49	14.51	10	15	6.735	0.000
ทำไร่ ทำนา	5	11.00	1.225	0.548	9.48	12.52	10	13		
รับจ้างทั่วไป	46	11.48	2.268	0.334	10.80	12.15	6	15		
ค้าขาย	13	12.08	1.754	0.487	11.02	13.14	10	15		
กิจการส่วนตัว	23	13.39	1.971	0.411	12.54	14.24	9	15		
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	14	14.00	0.961	0.257	13.45	14.55	13	15		
อื่น ๆ	16	14.00	1.673	0.418	13.11	14.89	9	15		
Total	124	12.57	2.168	0.195	12.19	12.96	6	15		

จากตารางที่ 13 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง กรณีมีอาชีพที่แตกต่างกัน มีค่า P Value เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีความน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่า อาชีพกับระดับความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ กับ คะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

ระยะเวลาเป็นเจ้าหน้าที่	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval For Mean		Min	Max	F	Sig
					Lower Bound	Upper Bound				
					ต่ำกว่า 1 ปี	30				
1-3 ปี	45	12.38	2.534	0.378	11.62	13.14	6	15		
4-6 ปี	17	12.41	1.938	0.470	11.42	13.41	9	15		
7-9 ปี	12	12.50	1.314	0.379	11.66	13.34	11	15		
10 ปี ขึ้นไป	20	12.10	1.774	0.397	11.27	12.93	9	15		
Total	124	12.57	2.168	0.195	12.19	12.96	6	15		

จากตารางที่ 14 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง กรณีมีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ ที่แตกต่างกัน มีค่า P Value เท่ากับ 0.311 ซึ่งมีความมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ กับระดับความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุมีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษา กับ คะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

ระดับการศึกษา	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval For Mean		Min	Max	F	Sig
					Lower Bound	Upper Bound				
					ต่ำกว่าปริญญาตรี	88				
ปริญญาตรี	31	13.29	2.085	0.374	12.53	14.06	6	15		
อื่น ๆ	5	14.00	1.000	0.447	12.76	15.24	13	15		
Total	124	12.57	2.168	0.195	12.19	12.96	6	15		

จากตารางที่ 15 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง กรณีมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีค่า P-Value เท่ากับ 0.021 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษา กับระดับความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 16 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคลกับ คะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

ตัวแปรส่วนบุคคล	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคลกับคะแนนความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ
เพศ	ไม่มีความสัมพันธ์กัน
อายุ	ไม่มีความสัมพันธ์กัน
รายได้ต่อเดือน	ไม่มีความสัมพันธ์กัน
อาชีพ	ไม่มีความสัมพันธ์กัน
ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่	สัมพันธ์กัน
ระดับการศึกษา	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากตารางที่ 16 จึงสามารถสรุปได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคลกับคะแนนความเข้าใจ ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ นั้น พบว่าตัวแปรส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ รายได้ อาชีพ และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กันในเรื่อง ความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ยกเว้นด้านระยะเวลาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเพื่อพัฒนางานที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

ผู้วิจัยได้แบ่งคำถามออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ และข้อเสนอแนะในการพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ โดยให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระ ซึ่งผู้วิจัยสามารถประมวลและจัดกลุ่มความคิดเห็นในกลุ่มตัวอย่างได้ดังต่อไปนี้

1. ในส่วนข้อเสนอแนะของแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

ด้านบุคลากร พบปัญหา คือ บุคลากรในส่วนราชการไม่เพียงพอ ต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่เดินทางไปถึงสถานที่เกิดเหตุล่าช้า และเจ้าหน้าที่มูลนิธิขาดการอบรมความรู้ความเข้าใจในการป้องกันวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ โดยอาจทำให้วัตถุพยานถูกเปลี่ยนแปลงไปทั้งโดยตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านบุคลากร คือ ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ อาทิ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม แพทย์นิติเวช และฝ่ายปกครอง ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงแก้ไข จัดสรรงบประมาณในการเพิ่มจำนวนบุคลากร เวลาเกิดเหตุขึ้นต้องการให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุให้รวดเร็ว และสุดท้ายจัดการอบรมความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้กับเจ้าหน้าที่มูลนิธิ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาสภาพสถานที่เกิดเหตุ ได้อย่างเต็มที่

ด้านอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ พบปัญหา คือ อุปกรณ์การเก็บรักษาวัตถุพยานยังไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอ

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ คือ ควรปรับให้อุปกรณ์การเก็บรักษาวัตถุพยาน มีความทันสมัย ต้องขอการสนับสนุนจากส่วนราชการ

ด้านอื่น ๆ พบปัญหา คือ ปัญหาด้านไทยมุง ผู้สื่อข่าว ญาติผู้ตาย ไม่ให้ความร่วมมือ ไม่เชื่อฟังเจ้าหน้าที่ จึงทำให้ขาดความเข้าใจในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ และทำให้เจ้าหน้าที่ทำงานไม่สะดวก ปัญหาด้าน หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่มูลนิธิเองเข้าไปทำลายวัตถุพยาน โดยไม่ได้ตั้งใจ เจ้าหน้าที่ขาดความรอบคอบในการตรวจสถานที่เกิดเหตุอย่างถี่ถ้วน และในกรณีที่เกิดเหตุบนท้องถนน เจ้าหน้าที่จราจร จะเร่งการทำงานของเจ้าหน้าที่มูลนิธิให้ทำงานให้เสร็จโดยเร็ว โดยไม่คำนึงการรักษาสถานที่เกิดเหตุ จึงทำให้อาจจะเป็นเหตุให้วัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุถูกทำลาย

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านอื่น ๆ คือควรเข้มงวดกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้ามาในที่เกิดเหตุโดยไม่ถูกต้อง หรือทำงานอย่างไม่มีระบบ โดยไม่ควรให้เข้ามาดำเนินการใด ๆ ในสถานที่เกิดเหตุ อีกทั้งควรจัดอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่มูลนิธิอย่างน้อยปีละครั้ง รวมถึงควรมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันรักษาวัตถุพยานแก่เจ้าหน้าที่มูลนิธิให้ได้รับข้อมูลอย่างทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ มีดังต่อไปนี้ คือ

ในการจัดการฝึกอบรมหรือสัมมนา ควรจัดการฝึกอบรมความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้กับเจ้าหน้าที่มูลนิธิให้มีความรู้ ความชำนาญ ด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ อีกทั้งควรจัดให้มีเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัย ใช้งานง่าย สะดวกต่อการพกพาไปยังสถานที่เกิดเหตุ เพื่อนำมาใช้ในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ และสุดท้ายควรให้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านนิติวิทยาศาสตร์เผยแพร่ความรู้นิติวิทยาศาสตร์ด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุที่ถูกต้อง ให้กับประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ รวมทั้งศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน เพื่อศึกษาหาแนวทางการแก้ไขและพัฒนางานด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ และศึกษาถึงตัวแปรส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์

โดยจำแนกตามได้แก่ เพศ อายุ รายได้ของเจ้าหน้าที่กู้ภัย อาชีพก่อนจะเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์ ขอบเขตการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 124 คน ที่ได้จากการสุ่มของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 180 คน หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าด้วยโดยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ

ในด้านตัวแปรส่วนบุคคล พบว่า เจ้าหน้าที่กู้ภัยมูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศชาย อายุระหว่าง 21 – 30 ปี มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 1- 3 ปี คุณวุฒิทางการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี และทุกคนไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยกลุ่มตัวอย่างมีด้านปัจจัยของความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ส่วนใหญ่มีระดับความรู้มาก คะแนนความรู้โดยเฉลี่ย เท่ากับ 12.57 ในด้านปัจจัยของความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นมาก โดยมีคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย เท่ากับ 63.43 ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่าง ความเข้าใจ และความคิดเห็น เป็นในเชิงบวก หรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังที่ ฌรงค์ ขำเพชร(2534) กล่าวไว้ว่า ความเข้าใจ และความคิดเห็นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างลึกซึ้ง โดยทั้งความเข้าใจและความคิดเห็นต่างก็เป็นเรื่องของการใช้จิตไตร่ตรองและเรื่องของความคิด

สรุปในภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคลกับคะแนนความเข้าใจ ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ นั้น พบว่าปัจจัยภูมิหลังด้านเพศ อายุ รายได้ อาชีพ และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กันในเรื่อง ความเข้าใจต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ยกเว้นด้านระยะเวลาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่กู้ภัย ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสฤชัย สืบพงษ์ศิริ(2546) พบว่า เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่มีปัจจัยภูมิหลัง แตกต่างกันมีความรู้ต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุแตกต่างกัน เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานมากจะมีความรู้ต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุมากกว่า เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานน้อย และในส่วนของความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์นั้น เจ้าหน้าที่กู้ภัยมูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ทุกคน ไม่เคยผ่านการอบรม ดังนั้นจึงไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสฤชัย สืบพงษ์ศิริ(2546) ที่ว่าเจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่มีการเข้าร่วมอบรมประชุมสัมมนา ความรู้เกี่ยวกับงานด้านบรรเทาสาธารณภัยและกู้ภัย จะมีความรู้ต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุมากกว่า เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่ไม่มีการเข้าร่วมอบรมประชุมสัมมนา เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่มีการเข้าร่วมอบรมประชุมสัมมนาความรู้เกี่ยวกับงานด้านนิติเวชหรือด้านการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ จะมีความคิดเห็นต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุมากกว่า เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยที่ไม่มีการเข้าร่วมอบรมประชุมสัมมนา

ส่วนในด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเพื่อพัฒนางานที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ พบว่า เจ้าหน้าที่กู้ภัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเห็นความสำคัญของการรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุตามหลักการได้ถูกต้อง มีอุปสรรคปัญหาทางด้านบุคลากร คือ บุคลากรในส่วนราชการไม่เพียงพอ ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่เดินทางไปถึงสถานที่เกิดเหตุล่าช้า เจ้าหน้าที่มูลนิธิขาดการอบรมความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันและวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ คือ อุปกรณ์การเก็บรักษาวัตถุพยานยังไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอต่อการรักษาและป้องกันสถานที่เกิดเหตุ อีกทั้งด้านอื่นๆ อาทิเช่น ปัญญาไทยมุง ผู้สื่อข่าว ญาติผู้ตาย ไม่ให้ความร่วมมือ ไม่เชื่อฟังเจ้าหน้าที่ จึงทำให้ขาดความเข้าใจในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ และทำให้เจ้าหน้าที่ทำงานไม่สะดวก เป็นต้น โดยมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ อาทิ

เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม แพทย์นิติเวช และฝ่ายปกครอง ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงแก้ไข จัดสรรงบประมาณในการเพิ่มจำนวนบุคลากร ตลอดจนเมื่อเกิดเหตุขึ้นต้องการให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุให้รวดเร็ว จะสามารถควบคุมสถานที่เกิดเหตุไม่มีการเคลื่อนที่ย้ายวัตถุพยานก่อนที่เจ้าหน้าที่จะมา โดยควรมีเจ้าหน้าที่ตำรวจพิสูจน์หลักฐานและแพทย์นิติเวชหน่วยเคลื่อนที่เร็วไปถึงที่เกิดเหตุก่อน อีกทั้งจัดการอบรมความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้กับเจ้าหน้าที่มูลนิธิ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาสภาพสถานที่เกิดเหตุได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการทำงานประการหนึ่ง ของสุมาลี โหมยนิติกุล(2538) พบว่าเจ้าหน้าที่อาสาสมัครมูลนิธิที่ได้รับการฝึกฝนงานด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆ รวมทั้งมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยเข้ามาบรรยายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านการบรรเทาสาธารณภัยอุบัติภัย ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ตลอดจนทั้งป็นยังสามารถนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง จึงก่อให้เกิดความแตกต่างในเรื่องความรู้ต่อการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเจ้าหน้าที่กู้ภัยมูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ อำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี เท่านั้น ดังนั้นจึงควรศึกษาความเข้าใจ และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กู้ภัยมูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ของเขตอำเภออื่น ๆ หรือกู้ภัยหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีการปฏิบัติหน้าที่แบบเดียวกัน เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั่วถึงมากที่สุด
2. เนื่องจากในสถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่กู้ภัยมูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ต้องปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้นจึงควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กู้ภัยมูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
3. จากการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่กู้ภัยมูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรมในด้านของนิติวิทยาศาสตร์ หรือด้านการป้องกันและวัตถุพยานสถานที่เกิดเหตุ ดังนั้นจึงควรศึกษาถึงความต้องการในการพัฒนาความรู้ในด้านนี้กับเจ้าหน้าที่กู้ภัยหน่วยต่าง ๆ
4. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้และความคิดเห็นต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ โดยรวมหลายด้าน อาจจะทำให้เกิดการสรุปผลได้ไม่ชัดเจนนัก ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาโดยแยกประเภทของการป้องกันรักษาวัตถุพยาน เช่น การป้องกันรักษาวัตถุพยานในคดีเกี่ยวกับชีวิต คดีเพลิงไหม้ คดีโจรกรรม เป็นต้น

แบบสอบถามที่ _ _ _

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

“ความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์
ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ”

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

- ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม 7 ข้อ
 ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจที่มีต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ 15 ข้อ
 ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ 15 ข้อ
 ส่วนที่ 4 คำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาลุทธิกรรมเพื่อพัฒนางานที่จะเป็น
 ประโยชน์ ในการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ 2 ข้อ

ส่วนที่ 1 โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านหรือ
 เติมข้อความลงในช่องว่าง

1. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
---------------------------------	----------------------------------
2. อายุ

☐ 1. ต่ำกว่า 21 ปี	☐ 2. 21 – 30 ปี
☐ 3. 31 – 40 ปี	☐ 4. 41 – 50 ปี
☐ 5. 51 – 60 ปี	☐ 6. สูงกว่า 60 ปี
3. รายได้ของท่านต่อเดือนโดยประมาณ

☐ 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	☐ 2. ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท
☐ 3. ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท	☐ 4. สูงกว่า 15,000 บาท
4. อาชีพก่อนจะเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่มูลนิธิ

☐ 1. ไม่ได้ประกอบอาชีพ	☐ 2. ทำไร่นา
☐ 3. รับจ้างทั่วไป	☐ 4. ค้าขาย
☐ 5. กิจการส่วนตัว	☐ 6. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
☐ 7. อื่นๆ โปรดระบุ.....	

5. ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่มูลนิธิตมาแล้วกี่ปี
1. ต่ำกว่า 1 ปี 2. 1 - 3 ปี
3. 4 - 6 ปี 4. 7 - 9 ปี 5. 10 ปี ขึ้นไป
6. ระดับการศึกษา
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี 3. ปริญญาโท
4. ปริญญาเอก 5. อื่นๆ.....
7. ท่านเคยมีประสบการณ์การฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์หรือไม่
1. ไม่เคย 2. เคย (โปรดระบุ).....
-

ส่วนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องว่างที่ตรงกับความเข้าใจของท่านในแต่ละข้อเพียงช่องเดียว
ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุและการรักษาสถานที่เกิดเหตุ

ข้อความคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1. เมื่อเจ้าหน้าที่ชุดแรกไปถึงสถานที่เกิดเหตุจะต้องทำการรักษาสถานที่เกิดเหตุไว้ก่อนเสมอ
2. จุดมุ่งหมายของการรักษาสถานที่เกิดเหตุ เพื่อเป็นการรักษาให้สภาพที่เกิดเหตุอยู่ในสภาวะเดียวกับที่พบครั้งแรกไว้ระยะหนึ่ง ขณะเดียวกันก็ป้องกันไม่ให้หลักฐานสูญหาย
3. การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ ให้อยู่ในสภาพเดิมมากที่สุดเป็นหัวใจของการตรวจสถานที่เกิดเหตุ
4. สถานที่เกิดเหตุเปรียบเสมือนเป็นคลังสมบัติแห่งหลักฐาน
5. ถ้าพบคนเจ็บในที่เกิดเหตุ ให้รีบเคลื่อนย้ายนำส่งโรงพยาบาลเป็นลำดับแรก
6. เพื่อไม่ให้สถานที่เกิดเหตุถูกเปลี่ยนแปลง จะต้องกั้นสถานที่เกิดเหตุเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ
7. การใช้เชือกกั้นสถานที่เกิดเหตุเพียงอย่างเดียวก็เพียงพอสำหรับการรักษาสถานที่เกิดเหตุแล้ว

ข้อความคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
8. การถ่ายรูปในสถานที่เกิดเหตุมีประโยชน์ในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ เพราะสามารถบันทึกสภาพก่อนที่จะถูกเปลี่ยนแปลงไป
9. เมื่อท่านเป็นเจ้าหน้าที่ชุดแรกที่ไปถึงที่เกิดเหตุ หากได้ข้อเท็จจริงเบื้องต้น จากพยาน หรือผู้เสียหายแล้ว ให้รีบบอกข้อมูลนั้นกับตำรวจฝ่ายสืบสวนหรือ เจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานเมื่อมาถึง
10. เมื่อท่านได้รับแจ้งว่ามีเหตุฆาตกรรม เมื่อไปถึงสถานที่เกิดเหตุ ระหว่างรอ พนักงานสอบสวน และเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน ท่านสามารถตรวจค้นหา วัตถุพยานได้เองโดยทันที แล้วทำเครื่องหมายไว้
11. ก่อนเข้าที่เกิดเหตุทุกครั้งควรสวมถุงมือก่อน
12. การจุ่มรูปเพื่อกลั่นศพเน่า ไม่มีผลกระทบต่อวัตถุพยานในที่เกิดเหตุแต่อย่างใดทั้งสิ้น
13. เพื่อความละเอียดรอบคอบในการเก็บวัตถุพยานในที่เกิดเหตุวิธีที่ดีที่สุดคือ ใช้คนค้นหาให้มากที่สุด
14. การเก็บวัตถุพยานจากจุดต่าง ๆ ในที่เกิดเหตุให้เก็บรวมกันไว้ในถุงเดียวกัน
15. ก่อนที่จะเก็บเสื้อผ้าที่เปื้อกเลือดสด ให้เอาไปตากแดดจัดๆ ให้แห้งก่อนเก็บทุกครั้ง

ส่วนที่ 3 ให้ท่านอ่านข้อความเหล่านี้ทีละข้อ แล้วให้ท่านพิจารณาว่าท่านมีความคิดเห็นในสิ่งต่อไปนี้เพียงใดแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. พยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ มักถูกทำลายหรือเสียหายก่อนที่ ตำรวจฝ่ายสืบสวนหรือเจ้าหน้าที่ กองพิสูจน์หลักฐานจะไปถึง
2. สถานที่เกิดเหตุจะเป็นแหล่งของ บรรดาไทยมุง นักข่าว ตลอดจน เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ทำให้ยากต่อการ ป้องกันรักษาวัตถุพยานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ
3. การตรวจสถานที่เกิดเหตุมีความ จำเป็นต้องอาศัยผู้ปฏิบัติหลายฝ่าย ด้วยกันทั้งตำรวจ แพทย์ และมูลนิธิ
4. สถานที่เกิดเหตุเป็นส่วนที่มี ความสำคัญสมควรจะต้องดูแล รักษาให้อยู่ในสภาพเดิมเท่าที่จะทำ ได้เพื่อให้ตำรวจฝ่ายสืบสวนหรือ เจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานมา ตรวจพิสูจน์เสียก่อน
5. สิ่งที่สำคัญ ลำดับแรก ของ เจ้าหน้าที่ชุดแรกที่เข้าไปถึง

ข้อความคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
6. หากมีความจำเป็นต้องเคลื่อนย้าย วัตถุพยานบางอย่างในที่เกิดเหตุ ให้ เคลื่อนที่ได้เลยโดยไม่ต้องทำ เครื่องหมายไว้ก่อน
7. การรักษาสถานที่เกิดเหตุภายใน ห้องอาจใช้เชือกกันหรือปิดล็อก ประตูใช้คนยืนเฝ้าก็ได้ แล้วแต่ ความเหมาะสม
8. สาเหตุใหญ่ที่ทำให้สถานที่เกิด เหตุถูกทำลายไปนั้นเกิดจากการ กระทำของมนุษย์แทบทั้งสิ้น
9. เพื่อประโยชน์ต่อรูปคดีในขณะ นำส่งโรงพยาบาลควรให้ตำรวจ หรือญาติไปกับคนเจ็บ
10. การถ่ายภาพวัตถุพยานใน สถานที่เกิดเหตุควรถ่ายภาพทั้งใน ระยะใกล้และระยะไกล
11. การเก็บวัตถุพยานควรหลีกเลี่ยง การจับต้องวัตถุพยานโดยตรงและ ควรใส่ถุงมือขณะเก็บ
12. เจ้าหน้าที่ชุดแรกที่เข้าไปถึง สถานที่เกิดเหตุจะต้องรีบบันทึก สภาพของวัตถุพยานที่ไม่คงทน เช่น รอยเท้า รอยยางรถ โดยการ ถ่ายภาพ หรือจดบันทึก ก่อนที่จะ เกิดการสูญหายไป

ข้อความคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
13. วิธีการเก็บวัตถุพยานจากในสถานที่เกิดเหตุ แต่ละชนิด เช่น คราบเลือด คราบอสุจิ คราบเขม่าป็น มีวิธีการเก็บไม่แตกต่างกัน
14. คดีอุบัติเหตุจราจรนั้น รอยไถล รอยเบรค รอยหยดของน้ำมันเครื่อง ล้วนเป็นวัตถุพยานสำคัญที่จะต้องป้องกันรักษาไว้ด้วยเสมอ
15. คดีที่มีการใช้อาวุธปืน จะต้องตรวจหาคราบเขม่าป็นที่มีมือก่อนการพิมพ์มือเสมอ

ส่วนที่ 4 คำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเพื่อพัฒนางานที่จะเป็นประโยชน์ ในการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

1. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุอย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะในการพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุอย่างไร

.....

.....

.....

รายการอ้างอิง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิริติ บุญเจือ.(2541) “ปรัชญาสำหรับผู้เริ่มเรียน”.กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- กมลทิพย์ คดีการ และคณะ.(2544) “รายงานการวิจัยทิศทางการพัฒนาระบบงานยุติธรรมกับการ
ป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม”.กรุงเทพมหานคร สถาบันพัฒนาการสาธารณสุข
อาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล
- กนกพร แสนแก้ว.(2552). “การพัฒนางานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของสถานีตำรวจในเขต
พื้นที่ตำรวจภูธรภาค 8”.วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- จรรยา แก้วสาร.(2549) “พฤติกรรมกรช่วยเหลือผู้บาดเจ็บของอาสาสมัครกู้ภัย”.กรุงเทพมหานคร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เทวฤทธิ์ อุทธา.(2555) “กระบวนการรักษาสถานที่เกิดเหตุและรักษาวัตถุพยานของเจ้าหน้าที่มูลนิธิ
ในเขตจังหวัดชลบุรี”.วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิติวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล.(2534) “เอกสารชุดฝึกอบรมครู :ประมวลสาระ บทที่5 หลักสูตร
สถานศึกษา”.สำนักพิมพ์เพชรเกษม
- เนทา ทองธรรมชาติ.(2557) “คู่มือในการปฏิบัติงานภาคสนามของงานป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย กรณีการเกิดอัคคีภัย”.รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครอง
ท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น
- นุชนางค์ ศิริอัสสกุล.(2539) “บทบาทของพยานผู้เชี่ยวชาญในคดีข่มขืนกระทำชำเรา”.
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ.(2530) “ทัศนคติการวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.
กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช.
- พงศกรณ์ ชูเวช.(2530) “การพิสูจน์หลักฐาน”.กรุงเทพมหานคร ศูนย์ไพศาล
- พจมาน เครือสินธุ์. (2538) “การบริหารงานบุคคลของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง : ศึกษาเฉพาะกรณี
สำนักงานกลาง”.ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์
- เพ็ญจันทร์ พูลศิริ. (2542) “รายงานการวิจัยการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุการจราจร โดย
เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัย มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ในกรุงเทพมหานคร”.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พล.ต.ต.เลียง หุຍประเสริฐ.(2549) “นิติเวชศาสตร์สำหรับพนักงานสืบสวนสอบสวน”.

กรุงเทพมหานคร แก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 4

ภาชินี เดชรัตนสุวรรณ.(2559) “การศึกษาความเข้าใจในด้านการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรจังหวัดกาญจนบุรี”.หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

รุ่งระวี โสขุมมา.(2539) “ลายพิมพ์ ดี เอ็น เอ กับการดำเนินคดีอาญา”.บทบัญญัติ เลขที่ 25 ตอน 1
วศิมิน รัตนนาพรชัย และคณะ.(2560) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 6”.การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ประจำปี 2560

สฤณี สืบพงษ์ศิริ. (2546) “ความรู้ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัย มูลนิธิป่อเต็กตึ๊งต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ”. วิทยานิพนธ์(สค.ม.)จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สันดี สุขว่อง.(2550) “วิธีการตรวจเก็บและใช้ประโยชน์จากพยานวัตถุในสถานที่เกิดเหตุ”.

นครปฐม โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน

สมภพ เองสมบุญ.(2551) “การตรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น”.นครปฐม โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน

สมาน ศิริเจริญสุข. (2541) “การรักษาสถานที่เกิดเหตุในคดีอาญา”.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตภาควิชานิติวิทยาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมพร เทพสิทธิ์า. (2542) “บทบาทขององค์กรเอกชนในการแก้ปัญหาเยาวชน”. กรุงเทพมหานคร จีระรัชการพิมพ์

สุรัสวดี หุ่นพยนต์ และ ภูมิธรรม เวชยชัย. (2527) “ปัญหาการดำเนินงานของหน่วยงานอาสาสมัครในประเทศไทย”. บัณฑิตอาสาสมัครมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปัจจุกาล สุวรรณชาติ. (2554) “ความเข้าใจของพยาบาลห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อุทุมพร ทองอุไทย.(2523) “สารระบบจำแนกของจุดมุ่งหมายทางการศึกษาคู่มือเล่ม 1 :

พุทธปริเขต.กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาต่างประเทศ

- Bree Mc Gillivray. RN. (2005). "The role of Victorian emergency nurses in the collection and preservation of forensic evidence: a review of the literature" The journal of international emergency nursing. 13(2), 95-100
- Bloom, Benjamins, Hestings, Thomas J, and Madaus, George F. (1971) "Hand book on formative evaluation of student learning". New York : Mebraw – Hill book Company.
- Ferdico. (1979) "Criminal Procedure for the Law Enforcement Officer". St. Paul Minn: West Publishing & Co.
- Garrison D.H. (2004) "Protecting the crime scene". Available from :
:http://www.crimeandclues.com
- George Schiro. (2002) "Protecting the crime scene". Available from :http://www. Crime-scence-investigator.net/evidenc 1 .html
- Good, Carter V. (1973) "Dictionary of Education". New York: McGraw-Hill Book
- Hayden B. Baldwin. (2004) "Crime scene Interpretation". Available from :
http://www.feinc.net/biosktch.htm
- Hobson B. (1992) "Fire investigation : a new concept". Illinois : Charles C Thomas Publisher.
- Lee, Henry C. (1994) "Crime scene investigation". Taiwan : Central Police University Press.
- Noel Paine. (2004) "Crime scene preservztion and procedure for volunteer personnel" .
Available form :http://www.techkrescue.org.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวจิตาภา	ทองทวี
วัน เดือน ปี เกิด	1 มิถุนายน 2535	
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลพลพลพยุหเสนา จังหวัดกาญจนบุรี	
วุฒิการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาฟิสิกส์ จากมหาวิทยาลัยศิลปากร	
ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ 228 ม.3 ต.หนองหญ้า อ.เมืองกาญจนบุรี จ.กาญจนบุรี 71000	

